

Upravištvu: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Uneratni oddetek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. č. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga č. 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina: Glasnik mesečni Din 25.—
Za izdajstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor:
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi
po tarifu.

Češkoslovaški odmev prvega decembra

Kakor vsako leto, se je tudi letos češkoslovaška javnost simpatično spomnila jugoslovenskega državnega praznika, le da je bila ob malem jubileju petnajstletnice ton prigradnic v tisku še za nianse toplejši. Jugoslovanski narod bo gotovo vzel čestitke iz bratske države s toliko večjim zadovoljenjem v vednost, ker se iz vsake besede vidi in čuti, da ne izvirajo samo iz formalne kurtoazije, nego da so izraz resnično občutenega prijateljstva in v zgodovini utemeljene solidarnosti.

Češkoslovaški tisk je brez izjeme občutil potrebo, s posebnim poudarkom baš ob letošnjem spominskem dnevu podpreti staro sobojenstvo. Oglasili so se pa tudi prominentni predstavniki naroda, možje zgodovinskih imen, katerih beseda se s spoštovanjem posluša na vseh mestih. V oficiozni »Prager Presse« je pred vsem objavil dr. Edvard Beneš tople uvodnik in napisal istočasno pomemben članek, ki so ga objavile »Lidove Noviny« na čelu, takoj za poročilom češkoslovaškega poslanika v naši prestolnici o gratulacijski adjektivici pri našem vladarju. V »Narodnih Listih« je pa izpregovoril stari prvoborilec slovanstva dr. Karel Kramář.

Pod naslovom »Zvestoba za zvestobo« se sivolasti češki voditelj Kramář spominja starih časov skupne poti in skupne borbe češkega in jugoslovenskega naroda, pa tudi skupne zmage. Besede, ki so naslov in motiv njegovih izjav, je začel na sam jugoslovanski gostom na nepozabnih aprilskih proslavah v Pragi leta 1918. Postale so krilatice, ki je šla od ust do ust na slovenskem severu in jugu, bojni klic v zaključnih borbah proti razpadajoči Avstriji, za češkoslovaško in jugoslovensko osvobodjenje.

Kdor se še spominja takratnih upa in poguma polnih dni, kdor je čital češkoslovaško spominsko literaturo, zlasti Hajšmanovo knjigo »Maffie v romancu«, ve, kako globoko v skupnem boju je bila zasidrana v onih težkih časih češko-jugoslovenske vzajemnosti. Najbolj si ljudje na obeh straneh so riskirali življenje in svobodo za skupne ideale, ko so ramo ob ramo vršili kruto realno delo rušenja sovražne trdnjave. Vendar naše sobojenstvo je še starejše in traja dalje kakor petnajstletnih let.

Dobrovsky, Jan Kollár, Palaček so imena, ki so neločljivo spojena z našim vstopom v politično življenje z našim narodnim prebujenjem. Skupni boji na dunajskih parlamentarnih tleh so dokaz neskaljene medsebojne zvestobe. Zlata Praga je bila v onih časih tudi za nas, zlasti za našo mladino centrum slovanstva, ognjišče kulture in visoka šola organizatornega dela.

Težki časi avstroogrskih persekucij so vzbudili na bratskem severu odmev, ki je bil uteha nam, ki smo skoro omagavali v neenakem boju z dunajskim in petštanskim nasiljem.

Nikdar ne bo pozabljeno visoko aktivno udejstvovanje današnjega častitljivega prezidenta češkoslovaške republike, ko je objestna tiranija skušala zlorabiti pravo in pravico proti jugoslovanskim idealistom v zagrebškem veleizdajniškem procesu in ko je naposled hotela rehabilitirati pred svetom svoje, Jugoslovenom prizadejane krivice s proslulimi Friedrichovimi klevetami, ki jim je končno baš Masaryk razgalil kot sramotno, s pomočjo dunajskega zunanjega ministrstva inscenirano prevvaro.

Ime prezidenta Masaryka je v jugoslovanski politični zgodovini zapisano z zlatimi črkami. On nam je v gojil velik del naše inteligentne generacije, ki je v dobi, ko se je pripravljalo in končno izbojevalo naše osvobodjenje in zedinjenje, stala v prvih borbenih vrstah. Kdor je sedel kot veren slušatelj ob njegovem vznjoju, se ni mogel več odtegniti njegovemu idejnemu in vzgojnemu vplivu. Med njegovimi učenci zaznamujemo svoja najboljša nacionalna imena, može, ki so v njegovem duhu dajali smer naši politiki.

Ce premostrimo vse te zgodovinske činjenice, nam mora priti k zavesti, da za današnje prijateljsko zavezništvo s češkoslovaškim narodom ni bilo treba mučnih pogajanj in nobenih diplomatskih umetnosti. Zavezništvo je bilo že tu, utrjeno v srcih in glavah; meddržavni akt zavezniške pogodbe mu je dal samo formalno slovesno sankcijo.

Skupno delo, skupna borba in skupno trpljenje ne more biti pozabljeno in zato so besede češkega tiska ob priliki naše državne petnajstletnice iskrena potrditev nespremenljivega stanja, danega po po naravi sami. Med nami in našimi severnimi brati je še podana ona praktična slovanstva vzajemnost, katere glasnik je od njega dni stari dr. Kramář. Ono konkretno slovanstvo, katero bo nujno našlo svojo izpolniteljo, ko se še bolj izgladijo pota v druga slovanstva centra, ko se znova prebudi in obnovi čut vzajemnosti tam. Kjer smo mi v zgodovinski dobi narodnega prebujenja in razvoja iskali vir in hrbtnico. V neizmerni tudi danes in kljub vsemu slovanški Ru-

AVSTRIJSKA DUHOVŠČINA SE UMIKA IZ POLITIKE

Senzacionalen sklep avstrijskih škofov — Vsi duhovniki morajo odložiti mandate v parlamentu, deželnih zborih in občinskih zastopih — Vatikan je o bupal nad Dollfusom

Dunaj, 6. decembra. d. Današnji listi objavljajo naslednji komunikate s konference avstrijskih škofov, ki se je bila sestala na Dunaju:

»Po temeljiti razpravi, ali je primerno ali neprimerno, da se katoliški duhovniki v sedanjih posebno kočljivih političnih razmerah še nadalje udeležujejo kot politični mandatarji, je avstrijska škofovska konferenca sklenila, da umakne začasno in splošno za izvrševanje mandata potrebni škofovski pristaneke glede na smiselno izvajanje kanona 139, 4. Častiti gospodje, ki imajo mandate kot poslanci, zvezni svetniki, deželno-zborni poslanci ali deželni svetniki, občinski svetniki ali člani občinskih odborov se pozivajo, da odložijo svoje mandate do 15. decembra t. l. Isto velja za vsako vodilno politično mesto. Duhovniki, ki hočejo drugače politično udeleževati, potrebujejo posebnega dovoljenja svojega pristojnega ordinarija.«

Tolažba klerikalne stranke

Krščansko-socialna agencija je k temu komentariju objavila še daljši komentar, v katerem pravi med drugim:

»Kakor je bilo mogoče na podlagi ponovnih razgovorov s poklicnimi zastopniki katoliške cerkve v Avstriji nedvomno ugotoviti, so ta sklep škofovske konference v prvi vrsti narekovale splošne smernice, ki so bile za katoliško cerkev merodajne že precej časa tudi izven Avstrije. Pomenilo bi popolno zanikanje resničnega položaja, če bi se smatralo, da so škofovsko konferenco pri tem sklepu vodila kakršnakoli razmotrivanja, ki niso v skladu s sedanjo politično smerjo javnega življenja v Avstriji. Saj je znano iz ponovnih izjav Sv. očeta in drugih odličnih cerkvenih dostojanstvenikov, da odobrava katoliška cerkev brez pridržka cilje sedanje avstrijske politike. Sklep škofovske konference se zato nikakor tudi ne more tolmáčiti morebiti kot rezervirano stališče episkopata napram sedanjemu sistemu, kajti škojfe odobravajo prav tako kakor Sv. stolica zadržanje vlade in krščansko-socialne stranke. Sklep škofovske konference je bil torej zgolj posledica splošnega stališča katoliške cerkve v Avstriji in izven nje glede sodelovanja klera na političnem področju.«

Kakor poročajo listi, je bil sklep škofovske konference tudi predmet posvetovanj krščansko-socialnega kluba na sinočnji seji. V teku večera so krščanski socialci stopili v stik tudi s kardinalom nadškofom dr. Innitzerjem, ki pa je izjavil, da je omenjeni sklep za vse duhovnike obvezen.

Po sklepu škofovske konference bodo morali odložiti svoje mandate vsi duhovniki v zakonodajnih korporacijah. Prizadejih je osem državnozbornih poslancev, trije zvezni svetniki ter devet deželnozbornih poslancev, med njimi slovenski poslanec v koroškem deželnem zboru župnik Starc.

Umik s potapljačje se ladje

V avstrijskih političnih krogih komentirajo sklep avstrijskega episkopata kot dokaz, da je tudi cerkev izgubila v Dollfusov režim čašo zaupanja ter da je v najkrajšem času pričakovati dalekosežnih izprememb. Katoliška cerkev se je odločila k temu koraku na pobudo kardinala Innitzerja, ki ima zelo dobre zveze z Vatikanom in ki je opozoril na to, da prestiž katoliške cerkve v Avstriji.

siji. Zato lahko brez pridržka sprejemamo željo, s katero končuje dr. Kramář svoj pomembni članek: da naj nastopi kmalu doba, ko geslo »Zvestoba za zvestobo« ne bo omejeno samo na nas in na češkoslovaške brate, marveč bo parola za vse prave, iskrene Slované.

Dr. Edvard Beneš, ki že izlaze dobe pred formalno ustvaritvijo današnjega svobodnega stanja z večjo roko vodi meddržavno politiko svoje ožje domovine, govori o časovno bližnjih, konkretnih vrašanjih. Njegova ugotovitev, da si je Jugoslavija v prvih petnajstih letih svoje zgodovine ustvarila, akoravno po mnogih težavah in trdih bojih, spoštovano in ugledno stališče v družini narodov, ima toliko večjo vrednost, ker vemo, koliko tehta Beneševa beseda v internacionalnem političnem svetu. Njegovo zagotovilo, da ne more biti stvar, ki bi spremenila ali tudi samo oslabilo notranjo in zunanjo tesno zvezo med obema narodoma, je za nas dragoceno in vredno, da tudi s svoje strani brez pridržka odgovorimo z isto afirmacijo.

li silno trpi zaradi preočitnega eksponiranja za politiko sedanjega režima, proti kateremu se dviga v širokih ljudskih masah vedno očitnejši odpor. V protiklerikalnih krogih smatrajo sklep avstrijskih škofov kot jasen znak, da so Dollfusovemu režimu dnevi šteti. Po neuspehu borbenega klerikalizma v Nemčiji bi mogel polom avstrijskega klerikalizma imeti dalekosežne posledice tudi izven Avstrije in zato so cerkveni krogi sami prvi zatrobilj k umiku.

Komentarji dunajskih listov

O sklepu škofovske konference pišejo vsi današnji listi v uvodnikih. »Neue Freie Presse« pravi med drugim:

Katoliški duhovnik izginja v Avstriji iz aktivne politike. Mora se brez pretravanja reči, da je nastal z depolitizacijo klera, vsaj v kolikor gre za izvrševanje mandatov, važen preokret v parlamentarni zgodovini Avstrije. Neposredno je prizadeta samo krščansko-socialna stranka, ker so samo iz njene srede izšli v največji preteklosti katoliški duhovniki kot ljudski zastopniki ali pa člani občinskih odborov. Katoliški duhovnik naj se po sklepu episkopata v bodoče izključno posveti izvrševanju svojih duhovniških poslov ter se oddalji iz političnega vrvenja, nasičenega s sovraštvom in strastmi. To je smisel sklepa avstrijske

škofovske konference, ki se je s svojim stalištem pridružila strujam, kakršne se že precej časa opažajo v drugih državah. List dalje naveda znane duhovnike, ki so igrali vidno vlogo v avstrijski politični zgodovini pred vojno in po vojni, med njimi zlasti dr. Seipla.

»Neue Wiener Tagblatt« pravi: »Poslanec duhovniškega stanu imajo po želji škofov še v tem mesecu odložiti mandate v javnih zastopstvih. Umik duhovnikov iz prvih vrst v aktivni politiki izvira iz želje rimske kurije in sedanega papeža. Cerkev je vedno imela dober čut za globoke izpremembe v družbi in če sedaj umika pripadnike duhovnega stanu iz dnevnih politik, razodeva ta sklep morda jasneje kakor marsikateri drug dogodek, da doživljajo iz 19. stoletja izvirajoče politične ustanove in oblike usoden preokret. Če sedaj rimska kurija in po njenem navodilu, škojfe ne smatrajo v poseameznih deželah za zaželeno pripadnost duhovnikov k političnim korporacijam, je temu brez dvoma vzrok naziranje, da je sedaj za kulturne in pastirske naloge cerkve primernejše, če se ne udeležujejo neposredno političnih bojev. Cerkev je v poslednjih letih ponovno označila to svoje stališče napram posvetni politiki. Vedno več je držav, kjer vpliva Vatikan v tej smeri, da se zastopniki cerkve čim bolj izločijo iz strankarskih bojev za oblast v državi. Na tej podlagi temelji tudi sklep avstrijskih škofov.«

Socialistična »Arbeiter Zeitung« piše: »Od početka ustavne dobe so katoliški du-

hovniki zavzemali v avstrijski politiki zelo pomembno vlogo. Staro klerikalno stranko, ki je bila od 60 do 90 let nasprotnica meščanskega liberalizma, so vedno vodili škofje in prelati. Ko so prišli potem krščanski socialci nadomestiti staro klerikalno stranko, so tudi njihovo vodstvo prevzeli duhovniki. V svojih početkih je bil krščansko-socialni pokret revolta mladih kaplanov proti vodstvu škofov in prelato. Pa tudi pozneje, ko je krščansko-socialna stranka že praznila svojo napadalno in ekspanzivno dobo začetniškega pokreta, so bili vedno zopet duhovniki na vodstvu stranke. Tudi sedaj sodelovanje duhovščine v vodstvu krščansko-socialne stranke ni neznanstveno. Vprašanje, ali naj bodo duhovniki voditelji v političnih borbah, se je v cerkvenih krogih razmotiralo že za dobe prelata Seipla. Množestveni izstopi iz katoliške vere po 15. juliju 1927 so že takrat poubili cerkvene kroge, kako nevarno je, če se duhovniki kot politiki in državni poslajo v nasprotje z razpoloženjem širokih ljudskih množic. Toda šel je sedaj se je cerkev odločila, svoje pripadnike iz vrst klera pozvati, da se umaknejo iz aktivnega političnega udejstvovanja za krščansko-socialno stranko. Že pred dnevi je bilo slišati, da želi kardinal Innitzer važne izpremembe v krščansko-socialni stranki. Toda sedaj je šla katoliška cerkev še mnogo dalje. To gotovo ni samo posledica kardinalov želje, naj bi se cerkev polikoro moglo izločiti iz političnih sporov, marveč je v mnogo večji meri pripisati sedanji dobi in razmeram v Avstriji. Cerkev je spoznala, da je zašla krščansko-socialna stranka v vedno ljubejšo in vedno strastnejšo borbo na dve fronti, proti levici in desnici. Cerkev, ki dobro pozna razpoloženje širokih ljudskih množic, ni v zmoti, da krščansko-socialna stranka v zadnjih mesecih ne bi pridobila nobenih prištevov, marveč je prav mnogo svojih doseženih prištevov izgubila. Zato je razumljivo, da se cerkev ne bo nadalje identificirala s krščansko-socialno stranko in ne bo več nosila polne odgovornosti za sedanjo njeno politiko. Za krščansko-socialno stranko je ta korak cerkve brez dvoma najžejši udarec, cerkvi sami pa bo samo koristilo.«

Italijanska ofenziva proti Društvu narodov

Italija bo ostala v Društvu narodov le pod pogojem, ako se temeljito reformira

Rim, 6. decembra. d. V Beneški palači se je sredi sestal veliki fašistični svet in razpravljal pod predsedstvom Mussolinija skoraj štiri ure o zunanji politiki in finančnih problemih. O seji je bilo davi objavljeno poročilo, ki pravi med drugim:

Veliki fašistični svet je razpravljal o položaju Društva narodov in sklenil, da ostane Italija še nadalje njegova članica le tedaj, če se v najkrajšem roku radikalno reformira glede na svojo statutarno in organizacijo osnovno ter tudi glede svojih končnih smotrov.

Nadalje je ugotovili, da 15. decembra 1933 cerkve zimske rok za delno odplačilo vojnega dolga Zedinjenim državam, da pa tozadevna pogajanja še niso rodila nikakega konkretnega zaključka. Zato je sklenil, da se na račun tega dolga v pričakovanju končne ureditve vprašanja ob poteku roka izplača milijon dolarjev.

Prihodnja seja fašističnega sveta bo v četrtek.

Današnji rimski listi so objavili komunikate brez vsakega komentarja. Rimskih političnih krogov ni presenetilo, ker je bilo že od 14. oktobra, ko je Nemčija izstopila iz Društva narodov, splošno znano, da je pričela Italija, čeprav še previdno, izjavljati svojo protizveševsko politiko. Ko je italijanska vlada sklenila, da bo sodelovala na nadaljnji razorožitveni konferenci le še kot opazovalka in so se pričele iz italijanskih diplomatskih krogov širiti govorice o prenosu Društva narodov, se je z vso gotovostjo pričakovalo, da bo novo italijansko politično akcijo ratificiral tudi veliki fašistični svet. Novo je sedaj le to, da računa režim z veliko gotovostjo, da mu bo ta akcija uspela, ker bi ji sicer nedvomno ne dal takega poudarka v komunikaciji, ki ga bo tisk do kraja izbral za fašistično notranje-politično propagando. Politični krogi opira-

lo pri tem svoje mnenje zlasti na pozitivne rezultate Mussolinijevih razgovorov z generalnim tajnikom Društva narodov Avernom.

Glede milijona dolarjev, ki ga namerava Italija plačati na račun decembrskega obroka svojega dolga Zedinjenim državam, sodijo, da je tozadevni sklep velikega fašističnega sveta brez posebnega pomena, ker bi Italija tudi v najslabšem primeru morala plačati le nekaj nad dva milijona dolarjev. V primeru z dolgovi ostalih držav pa Italijanski dolg sploh ne prihaja mnogo v poštev.

Odmev v Zenevi

Zeneva, 6. decembra. s. Rimske vesti, po katerih je veliki fašistični svet sklenil, da bo Italija uravnala svoje nadaljnje stališče nasproti Društvu narodov po tem, ali bo Društvo narodov radikalno reformiralo svoje statute, delovne metode, organizacijo in cilje, so izzvale v zenevskih krogih Društva narodov znatno pozornost. Zatrjujejo, da je sklep velikega fašističnega sveta po številnih časopisnih vesteh zadnjega tedna, ki so se bavile z idejo reforme Društva narodov, prva uradna napoved velikega revizijskega željama. V francoskih in angleških krogih zagotavljajo, da tajništvo Društva narodov ne zavzema odklonilnega

stališča glede predlogov za reformo in da celo pričakuje konkretne predloge. Obstojni mnenje, da bodo razne revizijske načrte najprej obravnavale v posebnih pogajanjih vlade najzavejše države. V krogih italijanske delegacije pri Društvu narodov izjavljajo, da je hotela Italija s svojim sklepom nuditi Društvu narodov zadnjo možnost, da pride do pravega Društva narodov z upoštevanjem politične realnosti.

Kaj zahteva Italija

London, 6. decembra. d. Agencija Reuters poroča, da se sklep italijanskega velikega fašističnega sveta glede reorganizacije Društva narodov nanaša predvsem na naslednje glavne točke:

1. Poonastavljenje postopka pri Društvu narodov, da se odpravijo neskončne debate, 2. omejitve pravice veta manjšini št. 3. ločitev Društva narodov od versalske mirovne pogodbe.

V italijanskih diplomatskih krogih računajo, da bo mogoče pakt štirih, če bo Mussoliniju uspelo doseči tako prenosno ženevskes ustanove, prilagoditi tudi zahtevam nekaterih srednje-evropskih držav glede revizije mirovnih pogodb. Poleg tega je nameravala Italija s tem svojim sklepom odpraviti duhovno ločitev članov Društva narodov v zmagovalce in premagance.

Nemčija zadovoljna

Berlin, 6. decembra. d. Tukajšnji listi povoljno komentirajo snotnji sklep fašističnega velikega sveta glede prenosne Društva narodov, ki naj bi prenehala biti instrument za diktaturo nad gotovimi sodelujočimi silami. Nova delovna skupnost narodov naj bi postala objektivnejša in nevtarnejša, nego je bilo dosedanje Društvo narodov. V njej naj bi prišla do veljave določila pakta o sodelovanju štirih velesil.

Slovesen konec ameriške prohibicije Odpravo prohibicije so po vsej Ameriki z navdušenjem proslavili

Newyork, 6. dec. d. Konec prohibicije je bil v vsej Ameriki proglašen večer ob 17.35, ko je parlament države Utah sprejel načrt zakona o ukinitvi 18. amandmaja ameriške ustave, ki se tiče uvedbe prohibicije. Ta sklep je bil brzojavno sporočen washingtonski vladi, nakar je državni tajnik Philips takoj nato predljal Rooseveltovo proklamacijo, ki naznanja, da je postal čl. 21. zakonskega amandmaja o ukinitvi prohibicije dopolnilni člen ameriške ustave.

V Newyorku so uradno proslavili konec prohibicije v pozni večerni uri z uradnim banketom. Tudi povsod drugod so priredili nešteto svečanih večerij in banketov, na katerih so slavili ameriško zmako grškega Bakha. Oblasti so izdale stroge varnostne uredbe. V Newyorku je bilo 20.000 policijskih stražnikov v strogi pripravljenosti, ugotovili pa so, da je bilo snoti celo manj incidentov kakor povprečno druge večere. Zanimivo je, da so točiči alkoholnih pijač prodajali vino v steklenkah, na katerih so bila nalepljena navodila, kako naj se uporablja posamezne pijače. Tako so predpisali težka vina pred kosilom, bela vina k lahkim jedem, črna pa k perutnini.

Newyorskemu pristaniku se bliža cela armada preokceanskih parnikov, ki so obloženi z vinom in likerji. Parnik Majestic prinaša ogromno množico škotskega in irskega whiskyja. »Bremen«, vozil s seboj nemška vina in konjake. »Rex« je naložen z zabojni italijanskega vermuta, francoski tovorni parnik »La Grasse« z 19.000 tonami prinaša ogromen tovor šampanjca in li-

kerjev. Vseh teh alkoholnih pijač pa v Ameriki ne bodo mogli povsod uživati v enakih množinah, ker so bile za posamezne države izdane različne navedbe. Tako bodo smeli v newyorskkih barih prodajati samo pivo, vse druge alkoholne pijače pa bodo morali servirati pri mizah. V nekaterih državah je dovoljeno točenje alkoholnih pijač samo gostom, ki bodo obenem tudi jedli. Vojaki in mornarji bodo smeli piti samo pivo, vojaki zrakoplovnih čet pa sploh nobenih opojnih pijač.

Pred novo izpremembo v nemški vladi

Berlin, 6. decembra. d. Imenovanje Hessa in Röhma za ministra za obznanje sprememb v drž. vladi. V političnih krogih govora, da bo zunanji minister Neurath odstopil in da bo imenovan za poslanika v Londonu. Njegov naslednik naj bi postal podkancelar Papen. Za podkancelaria na naj bi bil imenovan minister Hees, ki nima sedaj nobenega portfolija. Šef štaba napadalnih oddelkov Röhm bo še nadalje tudi kot minister vodil napadalne oddelke in obrambne organizacije. Njegovo ministrstvo bo bržkone kmalu prenovljeno v ministrstvo za ljudsko vzgojo. V tem primeru bo državni vodja športnih organizacij Tschammer. Osen odstopil ali pa bo imenovan za državnega tajnika v državnem ministrstvu za ljudsko vzgojo.

Naši kraji in ljudje

Ravnatelj inž. Albin Černe

Maribor, 6. decembra.
V sredo zvečer je umrl v mariborski bolnišnici ravnatelj gradbenega urada mariborske mestne občine inž. Albin Černe. Pred 14 dnevi se je hudo prehladil in dobil pljučnico, ki ga je pobrala v najlepši možni dobi. Štiri dni je ležal v bolnišnici in je bilo vse vestno prizadevanje zdravnikov zaman.

Pokojnik se je rodil v Ljubljani, kjer je doživljal realno, tehniko pa je dovršil na Dunaju, nakar je vstopil v Ljubljani v službo pri dr. Kasalu. 1. oktobra 1924. je prišel v Maribor. Ko je v jeseni 1925 inž. Baumel stopil v pokoj, je bil inž. Černe imenovan za ravnatelja mestnega gradbenega urada in vodovoda. Z njegovim najintenzivnejšim sodelovanjem so se realizirali marsikateri načrti mestne občine mariborske. Mnogo je sodeloval pri uvedbi avtobusnega prometa za mesto in okolico, veliko si je prizadeval za ureditev Mariborskega otoka, ter se je vneto trudil, da bi mestna občina dobila moderne stanovanjske hiše, moderne in dobre ceste.

Poleg vsega tega se je mnogo udeleževal tudi v javnem življenju. Bil je dolga leta predsednik Društva magistratnih uslužbenec, predsednik Stavbne zadruge »Pohorski dom«. Vse dolžnosti, ki jih je prostovoljno prevzel na svoje rame je opravljal z veliko požrtvovalnostjo in agiliteto. Bil je tudi častni član mariborske prostovoljne gasilske čete. Kot navdušen lovec in velik prijatelj planin, posebno našega Pohorja, ter prijeten družabnik in objektivni in odločen mož, si je pridobil velik krog znancev, ki vsi prav iskreno obžalujejo njegovo nepričakovano smrt. Težko prizadeti rodbini naše iskreno, globoko sožalje.

Zvočni kino Dvor

Telefon 27-30.

Zmaga pravice

All je res, da je pravica v rokah močnejšega?
Ne — ne in ne!

Predstave ob 4., 7. in 9. zvečer.
Cene najnižje 2, 4, 6 in 8 Din.

Bajžljeva mama na mrtvaškem odru

Strazšče, 6. decembra.
Omažnija je darežljiva roka, zastlo je blago srce, umrla je dobra, ugledna in spoštovana gospa Apolonija Bajželj v visoki starosti v 83. letu. Še sveži grob nenadno

umrla njenega sina Jakoba, ki je umrl 16. pr. m., bo sprejel vase blago pokojnico in jo združil s sinom in možem.
Za ugledno materjo žalujejo sin Ivan, profesor v pokloju v Ljubljani, hči Marija, poročena Masterlova, katere sin Vinko je

lastnik znane tovarne žime v Strazšču; hčerka Frančiška kakor tudi Tončka, ženi uradnikov, hčerka Pavla, žena zadržnega revizorja g. Donadinja v Splitu; sinaha Jelica, ki ji je bila zlasti v boleznih nadvse dobra, izgubila z njo izkušeno gospodinj in svetovalko. Poleg teh žalujejo za njo vnuki, vnukinje in pravnuki. V grob lega velika dobrotnica revežev, ki jo bodo poleg domačih vsi težko pogrešali. Po trudnem življenju naj ji bo sladak večni sen v domači zemlji!

Priprave za mednarodno razstavo umetniške fotografije

Pokrovitelj je minister dr. Kramer.

Ljubljana, 5. decembra

Fotoklub Ljubljana se je v zadnjem času bolj malo oglašal v javnosti, a kdor bi mislil, da je delo v njem zastalo, se moti. Izvršil je v tem času važno reorganizacijo v svojih vrstah in v svojem sistemu, kar bo imelo še velik pomen za smotnost njegovega delovanja v bodočnosti in mu bo dajalo večjo silo v javnem in internem nastopanju. Sedaj pa se začnejo kazati uspehi njegove organizacije: Še ta mesec bo svojim članom začel prirediti teoretično-praktične večere, kakršni so v zadnji zimski sezoni zbudili veliko pozornost tudi izven njegovih vrst, a v kratkem pokaže z interno društveno razstavo, da so njegovi člani tudi letos živo delovali in napredovali v področju umetniške in uporabne fotografije. Marsikakšno novo ime bo predstavil s to razstavo javnosti in bo s tem dokazal, da zna v svojem članstvu, tudi v začetnikih, vzgajati smisel do lepe fotografije.

Najvažnejša akcija pa je tudi pravkar dozorala za javnost: V bližnjih dneh prične poseben pripravljani odbor razpošiljati po naši domovini, v bratske slovanske države in po vsem svetu vabila in prospekte za svojo prvo mednarodno fotografsko razstavo, ki se bo vršila prihodnjega maja v Ljubljani. Menda bo to prva takšna razstava v jugovzhodnem delu Evrope sploh. Kako velik je pomen takšne razstave za vzgojo našega fotoamaterstva, za čast naše države in za napredek našega tujkega prometa, je odveč govoriti. Zastoduje omeniti, da so tudi naši odlični faktorji takoj razumeli ta pomen in moralno prispevali k izvedbi velike zamisli. Z največjo ljubeznivostjo in naklonjenostjo je minister g. dr. Albert Kramer prevzel pokroviteljstvo razstave, a župan ljubljanski, g. dr. Dinko Puc predsedstvo razstavnega odbora. Uspeh je po dobrih pripravah nedvomno zagotovljen. Naši deželi bo samo v prid, a tudi ljubljanski fotoklub, ki gre šele v tretje leto svojega obstoja, si bo s tem novim velikim načrtom gotovo pridobil kup novih prijateljev. Z organizacijo doseže vse, to bi morali pomisliti vsi amaterji, ki danes še stojijo ob strani.

Sleparije v Zvezi nabavljajnih zadrug

Predlogi, naj se obtožnica proti Markoviću razširi — »Bog bodi z namik skontro»
Beograd, 6. decembra.

Včeraj niso bile zaslišane nobene nove priče, v dolgotrajnem procesu pa se obeta precejšen prevrat. Predsednik Zveze in njen bivši upravnik sta se, kakor znano, brez vsakih pridržkov in celo s poudarkom izrekla za krivdo bivšega šefa knjigovodstva Antonija Markovića, ki je tako pomeni prestopil prvo razpravo, dočim je bil bivši blagajnik Bulić tedaj obsojen na 7 let. Bulić vodi na razpravo orožniki iz zapora, Marković pa je svoboden. Markovića bremenijo posebno močno izjave stro-

kovnjakov, ki so deset dni pregledovali Zvezine knjige in zapiske ter v soboto na prvi dan sedanjih razprav razložili svoje mišljenje, po katerem je nemogoče, da šef knjigovodstva tri leta ne bi vedel, kaj so godi v blagajni. Tudi naknadna, zakasnela knjiženja ne morejo biti vzrok ali celo opravičilo pomanjkanja kontakta z blagajno. Pri vseh poverbah, s katerimi se bavi obtožnica, so menili strokovnjaki, da bi jih bil moral izslediti glavni knjigovodja pri kakršnikoli skontraciji. Marković je skušal zvaliti krivdo na slabo urejeno poslovanje ter se je pred strokovnjaki izrazil, da je bil vpeljan nekakšen »bog bodi z namik skontro».

Državni tožilec je sedaj zahteval, naj se obtožnica proti Markoviću razširi na nove primere poverb, ki so bili ugotovljeni pri pregledu knjig in ki so jih strokovnjaki tudi v soboto navedli z dokazi njegovega sodelovanja. Zagovornik obtoženega Markovića je nasprotoval predlogu, predsednik sodišča pa je razpravo prekinil z izjavo, da se bo sodišče o predlogu razširjenja obtožnice posvetovalo ter prihodnjič razglasilo svoj sklep.

Pri boleznih želodca, črevesja in presnavljanja privede uporaba naravnih »Franz Josefovih grenčice« prebavne organe do rednega delovanja in tako olajša tok hranilnih snovem, da pridejo v kri. Zdravniška strokovnjaka izvedenja poudarjajo, da se »Franz Josefov« voda zlasti koristno izkaže pri ljudeh, ki se malo gibljejo. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in snecerijskih trgovinah.

Iščejo neznanca, ki je izkopal trupla pri Sv. Križu

Ljubljana, 6. decembra.

Zagonečka izkopanih in odnešenih trupel na pokopališču Sv. Križa, v predelu, kjer pokopavajo v bolnici umrle, še ni rešena. Policija je dognala, kje je bila narejena lesna, ki so jo našli ob grobu na pokopališču; mojster iz Jenkove ulice je neznanca tudi natančno opisal. Njegov opis se je popolnoma strinjal z neznancem, ki se je oglašil že na Vse svete pri upravitelju pokopališča g. Legatu ter mu pripovedoval, da išče grob svojega brata Rudolfa. G. upravitelj je sprejel neznanca v pisarni, nakar sta skupno pregledala vse knjige in vendar nista našla Rudolfovega imena. Pozneje se je neznanec, ki je govoril hrvaški, oglašil še nekajkrat v upraviteljevi pisarni, še večkrat pa v bolnici, kjer je spraveval zopet za imeni drugih umrlih.

Neznanec je bil čedno oblečen, in je navadno nosil zametaste zelene hlače in črn suknjič. Bil je zagorelega obraza, črnih dolgih las, južnjaški tip, star okrog 33 let. Kakor pripovedujejo nekateri, se je zadrževal v Ljubljani skoro gotovo že nad dva meseca. Ljudje ugibajo o zadevi vse mogoče in menijo celo, da je pripadal neki prav čudaški verski sekti. Policija je dobila daleč informacije, ki govorijo o nekem medicinu iz Zagreba. Sodiijo pa, da je točnejši drugi naslov, v katerem gre za nekega duševno bolnega inteligenta iz Osijeka. Zato se je danes odpeljal v Zagreb in v Osijek policijski uradnik, ki bo skušal dognati, kaj je storil neznanec z izkopanimi kostmi otrok. Odnese jih je v goladi, ki jo je imel s seboj, vse skupaj pa je pozneje potlačil v pripravljeno vrečo.

Pesnica je potrebna regulacije zaradi ceste

Pacinje, 6. decembra.

Predmet večnih pritožb je banovinska cesta med Pacinjem in Mostjem, ki je ob vsakem večjem naliivu poplavljen. Isto velja za cesto med Sv. Andražem in Slovenskih gorah in Trnovsko vasjo. Ureditelj teh cest je nujno potrebna, predvsem cesta med Pacinjem in Mostjem, ki je v bližini mostu preko potoka Pesnice v dolžini več metrov skoro stalno pod vodo. Cesta je namreč na tem mestu zelo nizka in bi jo bilo treba tu dvigniti. Sreski cestni odbor ima sicer v proračunu potreben kredit za razširjenje mostu, vendar razširjenje mostu ne bo dosti koristilo, dokler se cestišče primerno ne zviša, čemur se pa spet protivijo posestniki, češ, da jim bo potem voda, ki bo zastajala od dvignjenem cestišču, še bolj poplavljalja travnike.

Da pa bo cesta naposled res sposobna za promet tudi ob deževnem času, zlasti za motorna vozila in pešce, ki morajo zdaj cesto ob povodnjih brestih bositi, kar je v zimskem času skoro nemogoče, ne preostaja drugo, kakor da se prične misliti na regulacijo Pesnice, katere strugo je treba

Z LUX-om b' se ne bila nesreča nikoli zgodila! Rabite za pranje vseh volnenih reči LUX, ne pa kakšne ali drugačne nezavite kosmiče! Potem ostane volna vedno mehka in prožna.

Za vse volnene reči

h.3.5-38

Nikdar nexavit-prieten samo v višnjevilh zavrtih

LUX

temeljito pogledati in napraviti potrebne nasipe.

Regulacija Pesnice bi se dala izvršiti iz skida za javna dela. S tem bi bilo ustrezno na eni strani cestnemu prometu, na drugi pa bi se s temi deli dala možnost zaslužka številnim brezposelnim. Predvsem je treba rešiti sporno vprašanje s prizadetimi posestniki glede dviga ceste, kar bi se dalo urediti z majhnimi stroški.

Don Jose Mojica

slavni ameriški tenor v vele-filmu

Dick Turpin

Film krasnih španskih melodij in romance.

PRVIČ V LJUBLJANI

Zvočni kino Ideal

Predstave ob 4., 7. in 9 1/2.

Čemšeniško razbojništvo pred velikim senatom

Ljubljana, 6. decembra.

Na samotnem Svetem novem domovanju na prijaznem Čemšeniku pri Dobu so 10. avgusta letos imeli strašno noč. V hiši bivajo gospodar Miha Svetlin, mož 70 let, a še korenjak, njegova 40letna hčerka Francka in njegova varovanka, 14letna Karla. Spali so že tisto noč, ko jih je prebudil silen ropot. Glavna vrata so se kar podrla. Oče je pograbil vile in se hotel braniti proti trem mladim, po obrazih z ogljem namazanim razbojnikom, ki so bili oboroženi s koli in noži. Razbojniki pa so ga podrli, vzeli so mu vile in kričali: »Denar sem! Kje imaš dolarje?»

Zenski sta se še posebno prestrašili. Mlajša je zlezla pod posteljo ter čakala s trepetom usodnega trenutka, ko naj bi jo razbojniki ubili. Stari Svetlin pa je moral pri

pečni mirno gledati, kako so mu razbojniki vse premetali in prevrgli. Eden je z vilami in nožem hodil kot straža po veži, druga dva pa sta vršila hišno preiskavo. V hiši je vladal polgrodni uro strah in trepet. Razbojniki so pobrali nekaj zlatnine, 5 kg špeha, 30 jajc, pol hleba kruha, nekaj smetane, masla in masti. Latvico kislega mleka so še pojedli za slovo. Denarja pa je bilo pri hiši sam kovač.

Vestnim orožnikom v Domžalah pod vodstvom komandirja narednika g. Skoka se je kmalu posrečilo v Kamniku prijeti tri mlade razbojnike. Takoj se je tudi dognalo, da imajo falotje še prav mnogo vlovov in tatvin na vesti. Kradli so okoli Kamnika in po gornjegrajskem srezu. Vsega so nakradli za 5300 Din. Danes pa jim je sodil veliki senat. Razprava je trajala od 8.30 do 11.30, ko je predsednik g. Mladič objavil sodbo: Stanko Pančur na 10 let, Alojzij Kralj na 6 let in mladoletnik Pavel O. na 4 leta robije.

Visoke vknjizbe

Ljubljana, 6. decembra.

Na 73 realitetah mesta in okolice je bilo novembra intabulirano raznih posojil in posojilnih kreditov za skupno vsoto 8 milijonov 689.978 Din, dočim oktobra na 67 nepremičninah samo 2.153.677 Din. Da so intabulacije novembra tako močno narasle, je pripisovati dejstvu, da se je Poštna hranilnica na hišo vl. št. 358 k. o. Kapucinško predmestje vknjizila za menični kredit 3.000.000 Din, dalje okolnosti, da je mestna občina ljubljanska dovolila na korist Državne hipotekarne banke vknjizbo posojila 2.500.000 Din na vl. št. 315 k. o. Gradišče. Najetje tega posojila je bilo dovoljeno » sklepi občinskega sveta z dne 9. septembra 1932 in 17. maja 1933. Ta znesek predstavlja III. obrok 6 in pol milijonskega posojila, ki se ima plačati v 25 letih proti 1% polletnim amortizacijskim anuitetam in proti 4.50% polletnim obrestim.

Pa tudi drugače je bil novembra hipotetni trg dokaj živahen. Izvedene so bile vknjizbe posojil po 100.000, 200.000 in celo 500.000 Din na privatno posost. Najnižje intabulacije pa so bile po 500 in 1000 Din.

Pristopajte k »Vodnikovim družbi«

NOVI ROMAN »JUTRA«

SKRIVNOST EKSPRESNEGA VLAKA

KAKOR EKSPRESNI VLAK SKOZI NOČ, TAKO BO BRZELA VASA NEUČAKANOST OD VRSTE DO VRSTE, OD STOLPCA DO STOLPCA!

PRIČETEK V NEDELJO, DNE 10. DECEMBRA.

NE ZAMUDITE! * NAROČITE »JUTRO«! * BERITE!

KULTURNI PREGLED

Monumentalno delo o literaturi češkoslovaške

Z zavistjo odloži čitatelj s slovankega juga debeli zvezek prekrasne zbirke »Češkoslovaška vlastivěda«, ki jo izdaja pod protektoratom Masarykove akademije dela v Pragi eno najuglednejših čeških založništva »Sfinx« (Bohumil Janda). Vlastivěda je po našem domoznanstvu, toda kaj so iz tega napravili Čehi! Pri nas se domoznanstvu sploh ne posveča pozornost, ali pa ga širijo s primitivnimi sredstvi, s tako zvano patriotsko literaturo, ki je po pretežni večini spisana neinteligentno, prilagojena obzorju vpokojenega orožnika, izdana nemarno in kajkrat zgolj v zaslužkarske svrhe. Čehi so tudi v tem primeru pokazali svoje evropsko in so posvetili domovini enciklopedijsko delo, ki se lahko meri z vsakim podobnim izdanjem velikih zapadnih narodov.

Pobuda za izdajanje dela »Češkoslovaška vlastivěda« je prišla z zbora češkoslovaških visokošolskih učiteljev, ki je sklenil, da dobodi češkoslovaški narod delo, v katerem bo sistematično, po najnovejšem stanju raziskavan in praktično obdelano vse, kar vemo o našem narodu in naši domovini. Ta plemenita pobuda je ta-

koj našla podjetnega in požrtvovalnega založnika: »Sfinx«. Masarykova akademija dela, ki je največja znanstvena organizacija in iniciatorica v češkem kulturnem življenju, je prevzela protektorat in sestavila domoznanstveno komisijo, ki jo tvorijo prvovrstni strokovnjaki. Leti so si takoj izdelali načrt, razdelili snov in pričeli smotno pripravljati monumentalno delo. Vrhovno redakcijo je prevzel profesor Karlove univerze dr. Václav Dědina.

Načrt obsega deset zvezkov, katerih vsak izprava določeno področje. Ni to majhen, tenak zvezek, marveč debela knjiga na kakih 600 ali več straneh leksikonskega formata, bogato ilustrirana in sijajno opremljena. Zvezki se vrste takole: 1. Priroda. 2. Človek. 3. Jezik. 4. Zgodovina. 5. Država. 6. Delo. 7. Literatura. 8. Umetnost. 9. Tehnika. 10. Prosveta. Določen pa je tudi enajsti dopolnilni zvezek, ki bo obravnaval kmetijsko gospodarstvo.

Po ljubeznivosti založništva »Sfinx« sem dobil pravkar izšli sedmi zvezek, ki je posvečen literaturi. Po opremi se lahko primerja z največjo in najznamenitejšo nemško literarno kolekcijo »Handbuch der Li-

teraturwissenschaft«, ki jo ureja prof. Oskar Walzel. Prvovrstni papir, skrbno izbrane in odlično reproducirane ilustracije ter barvne priloge, krasen tisk, zajeten »b-seg« (608 strani), vse to prispeva k temu, da prihaja vsebina še bolj do veljave in da knjiga tudi na zunaj pokaže to, kar je Čsl vlastivěda po svojem značaju in po vsebini: delo generacij, eden najkrasnejših literarnih spomenikov osvobodjeni domovini!

Predgovor temu zvezku sta spisala profesor Karlove univerze dr. Albert Pražák in dr. Miloslav Novotný. Tu naglašata pomen literature v skupnem okviru domoznanstva in pravita o delu samem, da je »nekač novega in prvi poizkus, da bi bilo naše slovstveno delovanje vrednoteno zgolj s čistega umetniškega stališča in ne na miselni, narodno zgodovinski, politično tendenčni ali utilitaristični osnovi. Obenem je to poizkus prevrednotenja in prerazvrstitve pojavov in knjig po resničnih osebnostih in literarnih dejanjih, pri čemer ostaja zgolj to, kar je tu bistvenega in mejnega, vse, kar določa smeri, izginja pa tisto, kar je postranskega in preživelega.«

V tem smislu in duhu je spisana »Zgodovina češke literature« (stran 7—207). Uredništvo »Češkoslov. vlastivěde« ni moglo imeti pri izbiri avtorja srečnejše roke: samo prof. dr. Arne Novák je mogel spisati pregled češke literature od začetkov do najnovejših pojavov tako zgoščeno, a vendar popolno, znanstveno eksaktno in vendar vsakomur umljivo, kritično in vendar dovolj pregledno. Kdor pozna ese-

jistični stil prof. A. Nováka, ve, da je njegova najnovejša »Zgodovina češke literature« tudi v tem pogledu mojstrovina. Delo, ki ga je avtor opravil za tuji svet s svojim nemškimi pregledom češke literature v omenjeni Walzlovi zbirki, je tu za češki svet izvršeno znova, razširjeno in izpopolnjeno.

Prav tako zadovoljni so lahko Slovaki. Pregled slovaške literature je iz peresa njenega najbolj avtoritativnega poznavalca, prof. dr. Alberta Pražáka. Tudi ta spis (str. 209—273) kaže vse odlike češke znanstvene proze, ki ume kritičnost in eksaktnost vsebine srečno združevati z umetniško dovršenostjo stila. O literaturi Podkarpatske Rusije, v slovaškem svetu pač tako malo znani, piše dr. Anton Hartl, višji strokovni svetnik ministrstva zunanjih zadev v Pragi. O poljski literaturi na češkoslovaškem ozemlju imaš v tej krasni knjigi izčrpen pregled iz peresa dr. Vojtěcha Martinka. Literaturo Nemcev na ozemlju sedanje republike, književnost, ki je dala celotni nemški literaturi nekoliko velikih imen in ki se tako dvignila preko regionalnega okvira, sta obdelala dva prvovrstna strokovnjaka: profesor Karlove univerze dr. Arnošt Kraus starejši to literaturo do l. 1848, znani prevajalec in kritik dr. Pavel Eišner pa literaturo od leta 1848 do najnovejših pojavov. O madžarski literaturi na ozemlju CSR je pripisal izčrpen pregled pred dnevi umrli strokovnjak prof. dr. P. Bajnák.

S temi pregledi, ki pa so kajpak več ka-

kor so po navadi takile »pregledi« pri nas, zapuščamo ožje področje literature. Toda pojem »pisemništvi« se razteza še dalje. Evo, ravnatelj knjižnice Nar. muzeja v Pragi dr. Jos. Volf, ki se bavi s proučevanjem zgodovine češkega novinarstva, je obdelal zgodovino novin in časopisov do l. 1848, dr. Karel Hoch, znani teoretik češkega žurnalizma, pa obravnava zgodovino novinarstva od l. 1860. do današnjega dne. Emil Pacovský je avtor temeljite studije o razvoju češke ilustracijske umetnosti od prvih začetkov do sodobnosti — snov, ki je tudi kulturno-zgodovinsko prav poučna. Dr. Miloslav Novotný je spisal izčrpano studijo o češkoslovaški knjižni opremi (krasni knjigi) in studio o čeških knjižnih značkah. Dr. Karel Herlin je celotno sliko izpopolnil s posebno studijo o vezavah knjig, medtem ko dr. Jos. Volf podaja pregled razvoja knjigarstva in založništva v češkoslovaški republiki do prevrata, dr. Jan Löwenhach pa zaključuje serijo razprav s pregledom organizacije češkoslovaških avtorjev in založnikov.

Literaturo posvečen zbornik Čehoslov. vlastivědy podaja tedaj najavertičnejše podatke o svetu, kar so doslej literarno, žurnalistično in književno ustvarjali na vsem ozemlju republike ne glede na narodnost. Potemtakem bo tudi ostalemu slovaškemu svetu dragocen vir zanesljivih informacij. Ze pregled tega zvezka kaže, v kakšni smeri se giblje Češkoslov. vlastivěda in v čem je njen pomen.

Izdajanje monumentalne Češkoslovaške

Gospodarstvo

Razvoj našega gospodarstva

v tretjem četrtletju

Narodna banka je pravkar izdala svoje običajno četrtletno poročilo o stanju našega gospodarstva, in sicer za tretje letošnje četrtletje. To poročilo pravi med drugim:

V primeri s stanjem v lanskem letu kaže svetovno gospodarstvo v tretjem letošnjem tromesečju občutljivo napredovanje. Brezpogovornost je v vseh državah popustila, skupna svetovna produkcija pa se je povečala za okrog 10 odst. Ti znaki kažejo, da je svetovna gospodarska kriza prisila v svojo končno likvidacijsko fazo. V posameznih državah obstojajo še znatne težave glede državnih financ. Če pa se upoštevata, da so te težave posledice oslabitve gospodarstva v teh deželah in izdatkov, ki jih je naložila gospodarska kriza, se lahko pričakuje, da bo s postopnim saniranjem gospodarskih razmer tudi v tem primeru prišlo do zboljšanja.

Tudi pri nas je v mnogih prevzih viden napredek. Obseg prometa se je dvignil. Na efektivnih borzih se je v zadnjem času promet v primeri z lanskim letom več kakor podvojil. Trgovinska bilanca je bila v tretjem četrtletju aktivna za 212 milijonov, dočim je bila lani v istem razdobju pasivna za 88 milijonov. Posebno važna pa je tendenca, ki se kaže pri gibanju državnih dohodkov. V tretjem tromesečju leta 1931 in 1932 je bil zabeležen padec državnih dohodkov za 12, odnosno 20 odst., letos pa vidimo v tretjem četrtletju povečanje za 2,2 odst. Iz obširne statistične priloge k poročilu posnemamo naslednje zanimive podrobnosti:

Gibanje prometa.

Število natovorjenih vagonov je znašalo v juniju 109.543 (— 4691 nasproti lanskemu juniju), v avgustu 127.642 (+ 5748), v septembru pa se je promet povzpela na 152.595 (+ 16.915). Čeprav je bil v juniju železniški promet še manjši nego v lanskem juniju, je bilo vendar skupno število natovorjenih vagonov v tretjem letošnjem četrtletju za 17.972 vagonov ali za 5 odst. večje nego lani; letos je bilo namreč v tretjem četrtletju natovorjenih 389.780 vagonov, lani pa le 371.808.

Tudi statistika prometa naših ladij kaže povečanje, in sicer po številu ladij za 4,4 odst., po tonazi došlih ladij pa za 18 odst. nasproti istemu tromesečju lanskega leta. V tretjem letošnjem četrtletju je prišlo v naše luke 27.256 ladij s skupno tonazo 5.167.000 ton (lani 4.376.000 ton). Ogromno povečanje pa je zabeleženo letos tudi pri naši rečni plovbi. V tretjem letošnjem četrtletju je bilo na naših plovnikih rekah prevoženih 139,7 milijona tonskih kilometrov, lani v istem tromesečju pa samo 58,9 milijona tonskih kilometrov. Povečanje blagovnega prometa na rekah znaša torej v primeri z lanskim letom 137 odst. in celo nasproti letu 1931. 10 odst. Lani je bil naš rečni blagovni promet izredno slab zaradi majhnega izvoza žite, letos pa smo po vodni poti izvozili znatne količine kornice, kar je najbolj vplivalo na skupni promet.

Nazadovanje hranilnih vlog se ustavi

Po podatkih študijskega oddelka Narodne banke je bilo na dan 1. septembra pri bankah in hranilnicah v Jugoslaviji 9867 milijonov Din hranilnih vlog. V primeri s stanjem na dan 1. avgusta je zabeleži nazadovanje za 56 milijonov Din, v primeri s stanjem na dan 1. julija pa za 71 milijonov; upoštevati pa moramo, da je bil v juniju zabeležen prirastek za 88 milijonov Din, tako da so se vloge v tromesečju 1. junij—1. september vendarle povečale za 17 milijonov. V posameznih mesecih t. l. je znašal padec (—) odnosno prirastek (+) vseh vlog v milijonih Din:

Leto 1933.	stanje	razlika naspr. prej. mesecu
1. januar	10.184	— 42
1. februar	10.102	— 82
1. marec	9.983	— 119
1. april	9.925	— 58
1. maj	9.927	+ 2
1. junij	9.850	— 77
1. julij	9.938	+ 88
1. avgust	9.923	— 15
1. september	9.867	— 56

V toku junija je bil dosežen dvig za 88 milijonov, nakar je v juniju stanje padlo za 15, v avgustu pa za 56 milijonov Din. Navzile padcu v teh dveh zadnjih mesecih (ki sta glede gibanja hranilnih vlog vedno slabša) pa je bilo stanje 1. septembra vendar višje nego 1. junija.

Izboljšanje se kaže tudi v primeri s prejšnjimi leti. Leta 1931. je od 1. junija do 1. septembra stanje vlog padlo za 1007 milijonov Din, lani v istem razdobju za 273

milijonov, letos pa se je povečalo za 17 milijonov. V šestih mesecih od 1. marca do 1. septembra pa je znašal lani padec 1182 milijonov, torej eno desetino lanskega padca.

Seveda je to ustavitev nazadovanja vlog pripisati pred vsem okoliščinam, da so se pri državnih denarnih zavodih v teh mesecih vloge precej dvignile. Stanje hranilnih vlog pri Poštni hranilnici in Državni hipotekarni banki je znašalo v milijonih Din:

	Poštna hranilnica	Drž. hip. banka
1. junija	482,3	751,5
1. septembra	512,3	805,3

prirastek 30,0 53,8

Skupaj je od 1. junija do 1. avgusta stanje hranilnih vlog pri obeh državnih denarnih zavodih napredovalo za 84 milijonov Din. Ker pa je skupno stanje pri vseh bankah in hranilnicah napredovalo le za 17 milijonov, je sklepiti, da so vloge pri zavodih brez obeh državnih padle za 67 milijonov. To pa je vsekakor za eno četrtletje v primeri s prejšnjim tempom nazadovanja majhna vsota. V zadnjem času se tudi pri nekaterih nedržavnih denarnih zavodih, ki so si ohranili zaupanje, kaže prirastek vlog in je pričakovati, da se bo v zvezi z akcijo za sanacijo denarnih zavodov kmalu tudi pri privatnih denarnih zavodih dočela ustaviti nazadovanje.

Četrtletno poročilo Narodne banke za tretje letošnje četrtletje, ki je bilo pravkar izdano, navaja, da se prej tesavirana denarna sredstva vedno bolj vračajo na denarni trg v obliki vlog kakor tudi na tržišče kapitala preko borz v obliki plašmanov v državne vrednostne papirje. Likvidnost denarnih zavodov se očitno izboljšuje in pogostje se dajejo tudi novi krediti, čeprav skupni obseg kreditnih poslov še ne zadovoljuje potreb našega gospodarstva.

Gospodarske vesti

Amortizacijsko zbranje 6% begluških obveznic. Finančni minister je izdal odlok, da se 4. amortizacijsko zbranje 6% obveznic za finančno likvidacijo odškodnin za begluške zemlje v Bosni in Hercegovini, ki se zaradi izdelave zakonskih predlogov za spremembo zakonov o naših državnih papirjih ni vršilo 2. novembra, sedaj izvrši naknadno dne 15. decembra v oddelku za državne dolge in državni kredit.

Borze

6. decembra.

Na ljubljanski borzi danes ni bila zabeležena nobena sprememba v tečajih za dolar in funt. Tudi ostali tečaji se v niso spreminjali. Avstrijski šiling se je v privatnem kliringu nadalje trgoval po 9,15 (v Zagrebu po 9,11, v Beogradu po 9,10). Grški boni pa so bili zaključeni 1:1 v Zagrebu po 37.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je Vojna škoda po naglem dvigovanju zadnjih dni danes le nebitveno popustila. Za kaso je bila zaključena po 287 (v Beogradu po 289 in 288), za decembra pa se je trgovala po 284 in 286. Ostali državni papirji so nadalje vršili. V 7% investicijskem posojilu je bil zabeležen promet po 55. V ostalih vrednostnih ni prišlo do zaključkov; v agrarnih obveznicah ni bilo blaga izpod 32, v begluških obveznicah pa ne izpod 43.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2302,07 — 2313,43. Berlin 1363,19 — 1373,79. Bruselj 795,4 do 799,18. Curih 1108,35 — 1113,85. London 188,30 — 189,90. New York 3652,72 do 3680,98. Pariz 223,88 — 225,00. Praga 170,01 do 170,87. Trst 301,01 — 303,41 (premlja 28,5%). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 9,15.

Curih. Pariz 20.2125. London 16.8950. New York 325. Bruselj 71,75. Milan 27,21. Madrid 42,20. Amsterdam 207,75. Berlin 123,15. Dunaj 57,80. Stockholm 86,80. Oslo 84,55. København 75,15. Praga 15,33.

Etiketi

Zagreb. Državni vrednote: Vojna škoda 285 — 287, za decembra 284 — 286, za marec 270 — 275, 7% investicijsko 54 — 55, 4% agrarne 30 — 32, 7% Blair 35,50 — 37, 8% Blair 38,50 — 40, 7% Drž. hipotekarna banka 40 den., 6% begluške 40,50 — 43; bančne vrednote: Narodna banka 8950 den., Priv. agrarna banka 250 — 255; industrijske vrednote: Trbovlje 100 — 120.

Beograd. Vojna škoda 289, 288 zaklj., za decembra 290, 289 zaklj., za februar 291 zaklj., 7% investicijsko 53,50 den., 4% agrarne 30,50 — 31,50, 6% begluške 41,75, 41,25 zaklj., 8% Blair 39 — 42, 7% Blair 35 den., Narodna banka 8950 bl., Priv. agrarna banka 251,50, 251 zaklj.

Dunaj. Državne železnice 16,40, Trbovljska 13,55, Alpine-Montan 9,40.

Blagovna tržišča

2170

+ Chicago, 6. decembra. Začetni tečaji: Pšenica: za december 84,25, za maj 87,25, za julij 86,25; kornica: za december 45,025, za maj 52,375, za julij 54,50.

+ Winnipeg, 6. decembra. Začetni tečaji: Pšenica: za december 60,50, za maj 64,125, za julij 65,25.

+ Novosadska blagovna borza (6. t. m.) Tendence nespremenjene. Promet slab. Cene nespremenjene.

Sport

ASK Primorje dobi trenerja. Po končanem tekmovalstvu v nacionalni ligi je Primorje sklenilo angažirati za prihodnjo sezono profesionalnega trenerja, da se bo moglo primorjansko nogometno moštvo v prihodnjem tekmovalstvu še uspešneje udeleževati. Za trenerja je sprejel znanega sportnika Ervina Puschnerja, ki je več let z uspehom treniral zagrebško Concordio. G. Puschner je sedaj na dopustu na Dunaju in bo nastopil svoje mesto pri Primorju 1. januarja.

Svetovno prvenstvo v ping-pongu končano. Po 4 dnevnihih tekmah v ping-pongu je Jugoslavija zavela 7. mesto in ima enako točk kakor angleška Indija. Madžarska je na prvem mestu. Letonska, ki je bila prvi tri dni na čelu, je zavela peto mesto. Češkoslovaška je na drugem mestu.

Nogomet v Trbovljah. Za zaključek jesenske sezone nam je nudil Oo LNP najzanimivejši prireditelj, reprezentančno tekmo Oo LNP Trbovlje : ASK Primorje (ligino moštvo). Trboveljska reprezentanca, opajena s tremi igrač iz Hrastnika in enim iz Zagorja je prvotno imela tremo in jedva so se znašli, se je mreža že štirikrat potresla prvi polčas 4:0 za Primorje. V drugem polčasu takoj spočetka prodira napad po desni strani in Savojec pošlje mimo Starca neubranljivo v gol. Talentirani igrači Lebeničnik predriha v 30. minuti obrambo, poda prostemu Belincu, ki iz neposredne bližine z lahkim šutom postavi rezultat na 4:2 za Primorje. V 40. minuti zastrelja trboveljska reprezentanca dvakrat zaporedoma 11 metrovko. Sa. g. Marin je bil dober. Stanje 4:2 proti liginemu moštvi je vsekakor častno za Oo LNP Trbovlje. Trboveljčani, Hrastničanje in Zagorjani bi se dostojno reprezentirali doma in drugod, če bi bili vsejši složni!

Tekma ASK Primorje : SK Celje odločena. Za praznik 8. t. m. določena tekma na Glaziji v Celju med liginim moštvom ASK Primorja in SK Celjem je zaradi priprave za sportno prireditev SK Celja v soboto v Celju odpovedana.

Izlet akademikov smučarjev na Zelenico. Jugoslov. akademika smučarska organizacija priredi jutri tridnevni izlet na Zelenico (Kofce) in poziva smučarke in smučarje akademike, da se tega prvega skupnega izleta udeležijo v čim večjem številu. Voznja bo četrtinska. Odbod jutraj ob 7.20, povratek v nedeljo ob 20.40. Vsi, ki se mislijo izleta udeležiti, naj se zbero na glavnem kolodvoru do 7. jutraj. — Prijave sprejema vodja ekspedicije Mikuletič v četrtak ob 18. pri vratarju na univerzi.

Službeno iz LNP. Drevi ob 19. seja k. o. v prostorih LNP. Vsi odborniki točno, ker je ob 20. seja u. o.

Službeno iz LNP. Danes po seji k. o. bo ob 20. seja u. o. Tajnik I.

Službeno iz sekcije ZNS. Drevi ob 18.30 seja upravnega odbora v kavarni Evropa.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes ob 21. seja direktorja nogometne sekcije v tajništvo kluba. Zaradi važnosti prosim polnoštevilne udeležbe.

TSK Slovan. Drevi ob 20. pri Sokolu članski sestanek, katerega se morajo udeležiti vsi verificirani igralci v svrhu določitve postavbe moštva za odigranje zimskopokalnih tekem.

Smučarski klub Ljubljana poziva tekmovalce, da se udeležijo sestanka danes ob 18. v klubovem prostoru v zadevi tečaja. Javen sportni tečaj v kopališču SK Ilirije. Udeležencem sporočamo, da se vrši trening tudi na praznik 8. decembra ob običajni uri. Vse dame in gospode, ki se tega treninga ne bi mogli udeležiti, vabimo, da posetijo nocojšnjo vajo.

SK Ilirija (smučarska sekcija). Gimnastične vaje za dame danes odpadejo. Na mesto gimnastičnih vaj ob 18.15 sestanek vseh dam, ki so poselele gimnastične vaje. Sestanek bo v klubski sobi kavarne Evropa. Vhod s Tyrševe ceste preko dvorišča. Na sestanku se pogovorimo o izletu na Katarino, ki bo v petek dne 8. t. m. — (Lahkotletska sekcija). Drevi ob 19. z zimskega kopališča gozdni tek obvezen za vse, ki bodo startali na teku Uedinjanja. V soboto ob 20. v klubski sobi kavarne Evropa seja načelstva. — (Table tenis sekcija). Opozorjamo člane, da se 18. t. m. prične klubsko nagradno prvenstvo za leto 1934. v vseh disciplinah. Finalne partije te-

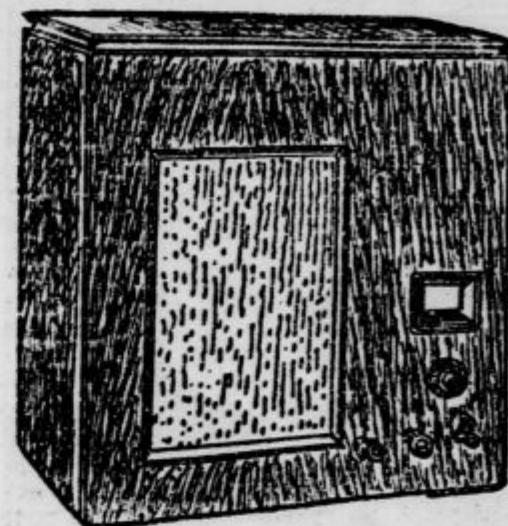
Orion 7131

Najmodernejši 3 + 1

cevní Reflex Super

vsega cca. 40 Wattov porabe toka.

7 vdelenih krogov, 3 tračni filterji, razsvetljena in precizno izmerjena skala z vpisanimi tmini radio postaj, regulator zvočne jakosti, modulator tona, avtomatsko izenačenje fadingov, vgrajeni dinamični zvočnik, posebni priključek na magnetni zvočnik, prekinjalo za lokalno postajo. Možnost sprejema postaj od 200—2000 m in priključek na vse običajne napetosti. — Aparat ni drag, a je na prodaj tudi na obroke.

ORION RADIO 7131

Dobiva se pri večini radio-trgovcev.

Renertoar

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Četrtek, 7.: Tartuff. Četrtek.

Petek, 8. ob 15.: Robinson ne sme umreti.

Mladinska predstava. Izven. Znižane cene. — Ob 20.: Turške kumare. Izven.

Znižane cene.

OPERA.

Četrtek, 7.: Traviata. Gostuje tenor Peter Rajčev. Izven.

Petek, 8. ob 15.: Havajska roža. Znatno znižane cene od 30 Din navzdol. — Ob 20.: Maria. Izredno znižane cene od 20 Din navzdol.

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Petek, 8. ob 15.: Deseti brat. Zadržati v sezoni.

Sobota, 9.: Dover - Calais.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 7.: Studentie smo. A.

Petek, 8. ob 15.: Glas od doma. Akademija primorskih akademikov iz Ljubljane.

Ob 20.: Orlov. Gostovanje Djuke Trbuhočiča.

Zahvala

Za meni izraženo sožalje in poklonjene vence ob smrti mojega soproga, gospoda

Ivana HERMANNA

pekovskega mojstra v Štorah si dovoljujem tem potom izreči svojo najiskrenejšo zahvalo.

Store pri Celju, 4. decembra 1933.

Apolonija Hermann, soproga.

1131

Sokol

Sokol Brezovica. Drevi ob 20. se bo vršilo pod okriljem ZKD predavanje o temi: Bistvo sokolske misli. Predaval bo g. Vekoslav Bučar.

Samostojen uradnik

za vodstvo prodajnega urada dobi nameščenje

Ponudbe naj vpošljejo samo gospodje, ki so večji kompliciranega obračunavanja in imajo večletno prakso v vodilnem položaju. Obširne ponudbe z opisom dosedanjega delovanja in sliko na Jugomosse, Zagreb, Jelačičev trg 5, pod šifro »Vodeče mesto«.

12903

ZAHVALA

Za množične dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob smrti našega iskreno ljubljenega papana, brata, strica in svaka gospoda

Alojzija Ciuhe

ravnatelja Mestne elektrarne in vodovoda v pokoju

kakor tudi za poklonjene krasne vence in cvetje se tem potom najtopeje zahvaljujemo.

V posebno dolžnost si štejemo zahvaliti se zlasti g. županu dr. Dinku Pucu, gg. občinskim svetnikom, upravnemu odboru in direktorju Mestne elektrarne in vodovoda kakor tudi vsemu uradništvu in nameščenstvu elektrarne, nadalje ostalemu mestnemu uradništvu in nameščenstvu. Prav posebno zahvala bodi direktorju Mestne elektrarne g. ing. Soncu za tolažilni poslovljni govor na grobu ter končno vsem prijateljem in znancem, ki so dragoga pokojnika v tako častnem številu spremlili na njegovi zadnji poti.

Maša zadušnica se bo darovala v soboto, dne 9. t. m. ob 7. uri zjutraj v cerkvi Mar. Oznanjenja.

V Ljubljani, dne 7. decembra. 1933.

12908

Zalujochi ostali.

VIHČE

NIMA

VSEGA —

kar potrebuje, zato naj vsakdo pregleda »Jutrove mali oglasi«, kjer bo našel kar išče.

Kurja očesa

Najbolje sredstvo proti kurjam od »Clavén«

je mast

Dobite v lekarnah, drogerijah ali karavanih in v vsaki trgovini, ki prodaja zdravila. Ovarujte se ponaredil!

M. Hrniak

lekarnar — Sisat

12909

Društvo mestnih uslužbencev in Stavbna zadruga »Pohorski dom« v Mariboru naznanjata žalostno vest, da je dne 5. decembra ob 19. uri umrl njun priljubljeni in agilni predsednik, gospod

inž. ALBIN ČERNE

mestni gradbeni nadsvetnik

Pogreb pokojnika bo v petek, dne 8. decembra ob 15. uri iz mrtvašnice na mestnem pokopališču na Pobrežju.

Našemu prezaslužnemu predsedniku bodi ohranjen najčastnejši spomin!

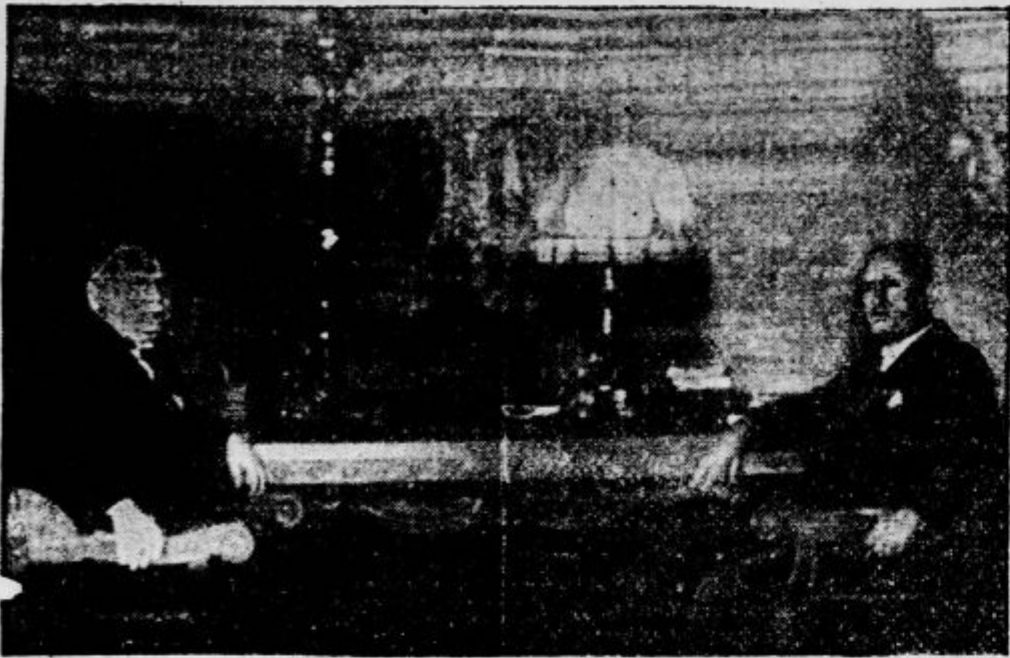
Maribor, dne 6. decembra 1933.

Društvo mestnih uslužbencev in Stavbne zadruga »Pohorski dom« v Mariboru

12910

Iz življenja in sveta

Idejni nasprotniki v prijateljskem razgovoru

Ruski komisar Litvinov na obisku pri Mussoliniju

Zgodovina „tretjega carstva“

Od 1. 600.000 pr. Kr. do naših dni

Končno je izšla oficialna svetovna zgodovina, prirojena za potrebe tretjega carstva. Mož, ki jo je napisal, Heinar Schilling, je razumel svoj posel v hitlerjevskem duhu izvrstno. Z veliko marljivostjo je zbral vse dogodke od — ledne dobe do naših dni in jih opisuje kronološko pod posameznimi leti. Vsi vladarji Evrope, a skoraj vsi iz ostalih kontinentov so tu omenjeni, tudi vsi dogodki, ki se tičejo vojn, oboroževanja, letalstva, junaštva in podobnih reči so vestno zabeleženi. Zdi se, da ni pozabil na nobeno bitko, kar so jih ljudje kdaj bili. Zato pa je smel (za hitlerjevsko gledanje na svet se razume to samo po sebi) izpušiti vse zadeve, ki dišijo količjak po pravi — kulturi.

Schopenhauer omenja n. pr. pod l. 1914. v zvezi z izbruhom svetovne vojne, prav

Poveljnik kanadskih čet v svetovni vojni

General Arthur Currie je te dni umrl v Montrealu

Ekspresni vlak z volkovi

Iz Bukarešte poročajo:

Brzi vlak, ki vozi iz Bukarešte v Kišinjov, je bil v noči 1. decembra prirozišče dogodka, ki stoji pač osamljen v zgodovini mednarodnega prometa. V Besarabiji so divjali tisto noč nepopisno siloviti snežni viharji. Toplomer je kazal 32 stopinj mraza, progo so pokrivali na nekaterih mestih zelo visoki zameti. V bližini starih rimskih zakopov pri Zlotuju je zašel vlak proti polnočni uri v ogromen zamet in je gibal v njem kljub obupnim naporom železniškega osebja, da bi nadaljeval vožnjo.

Med poskusi, da bi odgnali sneg, je stal vlak več ur samcat v zimski puščavi. Tedaj so se začeli iz daljave oglašati zategli glasovi volkov, ki so prihajali čedalje bližje. Slednjič so se zverine približale vagonom in najdrznejši med njimi so že začeli ovohavati voze ter naskakovati njih vrata.

Potniki so bili vsi preplašeni in ker so imeli le nekateri izmed njih pri sebi majhno obrambno orožje, vlak pa je bil brez žandarmerijskega spremstva, je bila vsaka nada na uspešen boj z volkovi že vnaprej izključena. Nihče pa ni tudi vedel, kdaj prispe rešilni vlak, po katerega so poslali, da ne obtičijo potniki v snegu.

V tem obupnem položaju je šinila železničarju Mihailu Dorianu v glavo rešilna misel. Ukrenil je, da so prenesli vso prtljago iz tovornega voza v zadnji vagon, ki so ga bili izpraznili, živila pa so pretovarili iz jedilnega vagona v prtljažni vagon. Ko je bilo delo končano so odprli zverem vrata prtljažnega vagona kolikor mogoče široko. Volkovi so kmalu zavohali meso in medtem ko je Dorian prežal na ugoden trenutek na strehi prtljažnega vagona, se je zanočilo 24 volkov v prtljažni voz. Ko so bili vsi notri, je skočil železničar pogumno na zemljo in z vso silo zaprl vrata prtljažnega vagona.

Volkovi so bili zdaj ujeti. In ker so rumunski prtljažni vagoni zelo močni, ni mogla uiti iz te improvizirane kletke nobena zver. Dve uri je odmevalo iz vagona strašno tuljenje. Potem je prišel na pomoč snežni plug z delavci in brzi vlak je mogel nadaljevati vožnjo proti Rusiji. Dospel je v Kišinjov z veliko zamudo, a tudi z nenavadnim tovorom, ki je zbudil pravcato senzacijo. Orožniki so odprli vagon na strehi in so našli v njem še 18 živih volkov šestorico tovarišev so bile zveri utrgale in požrle med vožnjo, preostali pa so bili v bistroumnega železničarja pa je prišel v rusko oblastem.

Iz „tretjega carstva“

Odpušteni teolog

»Frankfurter Zeitung« poroča, da je prosvetni minister v Berlinu odpustil iz državne službe profesorja teologije Martina Radeja, univ. prof. na vseučilišču v Marburgu. Prof. Rade je zdaj 73 let star in je dolgo let izdal teološko glasilo »Die christliche Welt«. Poleg tega je napisal obsežen opus o Martinu Luthru. Vse to ni zadržalo nemške vlade, da bi ga ne vrgla iz službe v letih, ko mu ne bo nihče več dal kruha.

Korupcije obtoženi

V Gladbachu se je začel velik proces proti funkcionarjem ondodnega »Volksvereina« v katoliški Nemčiji. Pred sodišče so pozvani sami bivši odlični voditelji centroma, državni kancelar Marx, ministra Stegerwald in Brauns, soobtožena sta tudi učenjak univ. prof. dr. Dessauer in bivši ravnatelj Hohn. Vsem imenovanim očita obtožnica nezvestoba.

Tudi Ebertov zet

Med številnimi žrtvami, ki jih poziva njena Nemčija na zagovor pred sodišče, je tudi zet pokojnega nemškega predsednika Eberta, dr. Jaennecke. Režim ga obtožuje ponarejanja listin in goljufije. Dr. Jaennecke je k sreči pravočasno pobegnil v inozemstvo in zaman steguje rjavi režim po njem svoje roke.

Vojvoda Württemberski izgnan?

Strasbourški poročevalec »Petit Parisien« objavlja v svojem listu vest, da je nemška vlada izgnala württemberskega vojvodo Albrehta, in sicer zaradi tega, ker se ni hotel udeležiti zadnjih volitev ter je svetoval tudi svojemu najbližjemu krogu, naj posnema njegov zleđ. Vojvodo so režimovci najprej odvedli v ječo, potem so ga zopet izpustili ter mu namignili, naj čim prej izgine z nemških tal.

100.000 mark za gospodarsko kritiko

Nemška vlada je izdala odredbo, da zapade vsaka oseba, ki bi si drznila kritizirati njene gospodarske odredbe, globi 100.000 mark.

Zunaj pes, znotraj gostilna

Nenavadna zunanost neke restavracije v Hollywoodu

Zimske suknje

raglane, obleke, smokinge in večerne obleke za gospode v neprekosljivih kvalitetah najceneje pri

Drago Schwab, Ljubljana

Ženski vojaki na Angleškem

V Londonu obrazujejo »zbor Amaconke«, ki naj tvori rezervo za slučaj kakšne vse-narodne nevarnosti

V treh urah iz Evrope v Ameriko

Američan Pridge, o katerem smo poročali, da snuje na Angleškem vzlet v stratosfero v višini 40.000 m ter kani absolvirati svoj polet v odprti gondoli, je odpotoval v Ameriko, da si tam nabavi potrebne instrumente za svoj podvig. Takoj po božičnih praznikih bo začel Pridge delati poskuse. Pridge smatra svoj eksperiment za zelo dalekosežno reč in pravi, da bo, če se njegov poskus obnese, mogoče prileteti iz Evrope v Ameriko v treh urah, seveda v poletu skozi stratosfero.

Največji top

V Sibiriji delajo ruski tehničarji z vsemi močmi na izboljšanje vojnega materiala. V sibirskih orožarnah so pravkar dogotovili največji top sveta, 75 cm top, ki ga zdaj preizkušajo v pogledu učinkovitosti. Ta top je namenjen v prvi vrsti za obrambo Vladivostoka, ki je Ahilova peta ruske obrambe. 75 cm top je tipičen železniški top in se prevaža na tračnicah. Spomladi bo ruska vlada docela preuredila vladivostoke obrambne naprave in tedaj bo dobilo to rusko obmejno oporišče več 75 cm topov. Top je napravil neki georgijski inženjer, sin znanega carističnega generala.

Najslavnejši možje pred 30 leti

Natančno pred tridesetimi leti, 2. decembra 1903, se je vršilo v Berlinu ljudsko glasovanje o tem, kateri so najslavnejši možje tedanje dobe. Glasovanje je pokazalo, da smatrajo ljudje za najslavnejše možje sledeče: Tolstega, Mommsena, Marconija, Ibsena, Edisona, Nansena, Röntgena, Menzla, Kocha in — cesarja Viljema II. Minimalno število glasov pa so dobili: D'Annunzio, ravnatelj družbe »Hapag« Ballin, Busch, Defregger, apostol miru Henry Dunant, Paul Heyse, Kainz, Rosegger, Sienkiewicz, Stanley in grof Zeppelin. Kdo ve, kako bi izpadel podoben plebiscit današnji dan?

Amerika se je zmočila

Navdušeni New York obhaja orgije — Skrbi gostilničarjev — Tihotapske ladje so svobodne

Mesto New York je že leta »mokro kakor prenasčena gobca« in mu ni bilo posebno potrebno proslavljati odpravo prohibicije. Navzlic temu so milijoni ljudi, ki niso poznali ali niso zaupali praktičnim skritim beznic, srečni nad tem, da smejo spet svobodno dvigniti kozareček, brez skrbi, da utegne biti njegova vsebina pomešana z vodo, ponarejena ali celo zastrupljena. Predvčerajšnjim so zadnje tri, za potrebno vedno zadostne države ratificirale odlok, ki odpravlja prohibicijo.

Guvernerji teh držav so po ratifikaciji nemudoma obvestili predsednika Roosevelta in so jim v ta namen specialno rezervirali brzojavne zveze. V torek ob 14. je Roosevelt izdal proklamacijo, ki je bila znak za tisoče z opojnimi pijačami do vrha natovornih voz, da smejo izpred skladišč prepeljati prve legalne alkoholne pijače na svoje mesto.

V New Yorku so policijsko uro podaljžali do 4. zjutraj. Po mestu so križarile sicer posebne policijske čete, da bi malo ublažile navdušenje, toda to jim ni uspelo. Dijkali umetnostne akademije so priredili slavnostni ples, na katerem so sežgali slavnostnega »starega moža prohibicije«. Ta ples, h kateremu so povabili vse, kar ima v gledališču, radiu ali kinu kakšno ime, se bo vršil odsej vsako leto kot nacionalna proslava, podobno pariški proslavi naskoka na Bastiljo. Najekskluzivnejši newyorški klub bi so priredili v hotelu »Astoria« diner za 400 oseb po 200 dolarjev. Literarna družba so priredila ples v maskah, ki se je v sredo ob 7. zjutraj končal s skupnim zajtrkom in strašnim lokanjem.

Gostilničarji pa niso popolnoma srečni. Pred vsem se pritožujejo, da jim primanj-

Francoska moda

Elegantna večerna obleka iz enobarvnega tafta s pikčastimi pahljicami na obeh ramnih

kuje dobrih vinskih natakarjev in mikserjev. Mnogo svojih uslužbencev te vrste so morali deloma za ogromne plače dobiti iz skritih točilnic. Nekega posebno priljubljene mikserja nočnega kluba ob Broadwayu je dal neki hotelir celo s silo odvesti. Drugič pa gostilničarje skrbi, kako bodo negovali svoje vino. Newyorški podzemlje se od silovitega prometa v metropoli ne prestanto trese in to vino v podzemeljskih kletih ne more biti v korist. Znan Park Central Hotel si je pomagal tako, da je dal izstreliti iz žive skale deset metrov pod prejšnjimi kletmi posebno vinsko klet, ki jo je izoliral z 10-centimetrom debelo plastjo plutovine. Drugi hoteli so primorani graditi kleti — v podstrešjih in jih izolirati z gumijem.

Preden je z Rooseveltovo proklamacijo padla proslava meja 12 milj od kopnega na morju, skozi katero ni smela nobena ladja z alkoholnimi pijačami, so se zbirale pred to mejo neštene tihotapske ladje, ki so upale, da bodo svoj alkoholni tovor oddale po skritih poteh na kopno brez plačila visokih zaščitnih carin. Račun so jim prekrizale isto tako številne stražne ladje, ki so skrbno pazile, da ne smukne noben tihotapec neopaženo proti kopni zemlji, ob obali pa so stražili oboroženi in z radiom opremljeni avtomobili obrežnih straž. Tako so tihotapci, če so hoteli, lahko oddali svoj tovor, toda šteti so morali bridke vsote za carine.

Draga divjačina

Drago zajčjo pečenko je imel te dni v Trstu neki avtomobilist. Ko se je vračal ponoči proti domu skozi kraške doline, so mu žarometi pokazali na poti zajca. Nesrečni zajec je sicer teknil na vso moč pred lučmi ropotajočega zrna, a kmalu ga je vozilo dohitelo in mu upihnilo življenje.

Kako se je začudil voznik, ko je čez nekaj dni dobil od sodišča poziv, naj pride zagovarjat zaradi nepravilnega lova. Izgovarjal se je na vse mogoče načine, toda nič mu ni pomagalo pred iznajdljivimi sodniki. Ti so stali na stališču, da se nikakor niso dali pregovoriti, da je možakar s svojim vozilom lovil zajca, torej je neupravičeno lovil v tujem lovišču, za kar mora plačati kazen. Poleg tega so izkopali nek star paragraf, ki pravi, da se vsake-mu divjemu lovcu zapleni tudi orožje in ker je v tem primeru mož uporabljal namestu puške ali mreže avtomobil, se mu mora odvzeti avtomobil. Pravijo, da boli sedaj tržaškega avtomobilista hudo glava zaradi prevelike vestnosti čuvarjev pravice ter da se misli pritožiti.

ANEKDOTA

Neki župnik, ki je imel zelo obširno področje, je prosil Friderika Velikega, naj bi mu dal konja, da bi mogel lažje obiskovati oddaljene podružnice. Kralj je napisal pod prošnjo sledeči odgovor: »Župnik X. bo moral tudi v bodoče hoditi peš, ker sv. pismo pravi: »Pojdite po vsem svetu in učite vse narode« — ne pa: »jahajte!«

VSAK DAN ENA

Nič ne boj, ne bom ti storil nič zalega, na rilcu sem samo napravil voz, da ti ne pozabim jutri prisoliti zašušnice ...

Cene malim oglašom

Zenitve in dopisovanja, vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za štiro ali za dajanje naslova Din 5.— Oglasi trgovaškega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.— Po Din 1.— za besedo se računajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kama«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najemu«, »Poseda«, »Lokalni«, »Stavogradnja«, »Stroji«, »Vrednote«, »Informacije«, »Življenjske«, »Obične« in »Lese« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zasluge«, če se s oglašom nudi zasluge, oziroma, če se išče potnika. Kdor si po pod temi rubrikama išče zasluge ali službe, plača se

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znamkah

vsako besedo 50 par. Pri vseh oglaših, ki se računajo po Din 1.— za besedo, se računa enkratna pristojbina Din 5.— za štiro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za štiro ali za dajanje naslova pri oglaših, ki se računajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—

Najmanjši znesek pri oglaših po 50 par za besedo, je Din 10.— pri oglaših po 1 Din za besedo pa Din 15.— Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, ostrova jih je vpelati v pismo obenem s naročilom.

Prehlad, influenza, vratobol

so spremljevalci vremenskih sprememb v jeseni. Komaj da naletiš na hišo, v kateri so vsi zdravi. Pravo

DIANA

francosko žganje.

ne bo manjkalo v gospodinjstvu opreznega človeka, ker ne samo da mu je neobhodno potrebno za obrambo infekcije, temveč mu nudi tudi olajšanje, ko je bolezen že nastopila. Kot sredstvo za izpiranje ust in grla prepreči francosko žganje širjenje bakterij, kot sredstvo za mazanje osvežuje organizem.

DOBIVA SE POVSOD.

Cena mali steklenici Din 10.—, srednji Din 26.—, veliki steklenici Din 52

Nove pernice

iz puha perja tihiv grek in ženski šival. stroj s okroglim šivalnikom, poceni napredaj v Gradski ulici 8. 43831-6

Rabljeno pohištvo

peščerček s cvetmi in drugo prodaja Novak, Ljubljana, Bismarkova ulica št. 27 43832-6

Radio

Vaska beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din (9)

Radio-aparat

znatna zbiranja, trikotni, za priklopi na tok 150 V., napredaj v Dalmatinski ulici 5/L. 43833-9

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za štiro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsa beseda 30 par; za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (7)

Svinjske kože

po najvišji ceni vedno kupuje trgovina F. Šendar. Mala Nedelja in Ljutomer. 43738-7

Norveško ribje olje

načinjeno, avto. vedno v zalogi. Naredite točno proti povzetju. Pločilo, Tyrševa (Dunajska) cesta št. 6. 438-7

Pridelki

Vaska beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din (38)

Orehova jederca

zmešane posušene, popolno brez vlage — in modri mak za polico tudi najceneje Sever & Komp. Ljubljana 43837-38

Vinski trgovci in gostilničarji, pozor!

Prodaj oca 80 bl. prvovrstnega sortiranega vina Mezel in Rialing, letnik 1932. Cena zelo ugodna. — Ponudbe na področju Jutra v Mariboru pod »Stroji«. 43836-38

Sadje

Vaska beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din (54)

Zimska jabolka

ekrbno odbrana sortirana pri vrstah in upodobitvi izmenjaj v zalogi pri K. K. Ljubljani 43839-34

Lep

Vaska beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din (16)

Lep, suh jelkin les

brez vsakih grč, debelina 5 cm. kupim. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Jelkin les«. 43785-15

Stanovanje

Vaska beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din (21)

Stanovanje

sobe in kuhinje oddam na Rimske cesti 25. 43800-31

Dvosob. stanovanje

z kuhinjo in oddam. — Naevo v oglašnem oddelku »Jutra«. 43825-21

Enosob. stanovanje

z kuhinjo, oddam tako kot odnosi družini v Sp. Šiški. Kavčarska cesta 5. 43816-21

Stanovanje

Vaska beseda 50 par, za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din (21-a)

Soba in kuhinjo

z kuhinjo in oddam. — Naevo v oglašnem oddelku »Jutra« pod »Drevesje«. 43770-21/a

Trisob. stanovanje

z kuhinjo, oddam. — Naevo v oglašnem oddelku »Jutra« pod »Drevesje«. 43814-21/a

Dopisi

Vaska beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din (27)

Nemškega bokserja

epoletnega, močnega, dreznega, čistokrvnega, rumenega, ostrega, popolno zadržanega, sicer pa pametnega in očiščene glave. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Savi«. 43782-27

Zenitve

Vaska beseda 2 Din, za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din (25)

Gospod

obrniti in posvetiti, vrednot 150.000 Din, srednjih let, se želi poročiti s dobo gospodino, značajno in pošteno gospodino, z boljšim posevom. — Imam veliko veselje do kmetijskega posla. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Srečna bodočnost«. 43710-25

Soba odda

Vaska beseda 50 par, za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din (23)

Separirano sobo

z hano oddam gospodu s 1. januarjem 1934. Naevo v oglašnem oddelku »Jutra«. 43757-23

Majhno sobico

oddam s 15. decembrom v Hriški ulici 19. 43792-23

Soba

lepo opremljeno, s kopalnico in vzhodom s stopnic, poceni oddam 3 osebam z oskrbo ali brez. Markelj, Bilevje 5. 43793-23

Soba

lepo opremljena, oddam takoj blizu Zvezde enemu ali dveh boljših solidnih osebama. Zidovska ul. št. 3/II. 43815-23

Soba s številnikom

takoj oddam na Glinah — cesta 1/6. 43812-23

Opremljeno sobo

v centru mesta, s poslabšano odda drevu g. gospodoma Kotar, Tyrševa št. 9/II. levo b. vrata. 43829-23

Preprosto sobico

opremljeno, oddam na Brezgi št. 14/II. 43839-23

Večji užitek

boste imeli od radio-aparata, večjo selektivnost, boljši sprejem, ako pazite pri nakupovanju na to, da je radio-aparat opremljen z novimi Tungstram barijevim cevimi

TUNGSRAM

Samsko stanovanje komfortno, oddam s 15. decembrom ali 1. januarjem v palači »Dunav«. Poizve se pri hišniku. 43818-23

Lepo sobo

separirano, oddam 1 ali 2 osebam. Naevo pore oglaš. oddelku »Jutra«. 43828-23

Sobe iste

Vaska beseda 50 par, za dajanje naslova ali za štiro 3 Din. (24-a)

Soba z 2 posteljama

in souporabo kopalnice, po možnosti v bližini opere, drame ali Bilevjeve ceste 186 m za takoj, do 10. januarja. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Soporaža kopalnice«. 43838-23/a

Glasbila

Vaska beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din (26)

Planine, harmonije

moderno izdelane, krasen glas, največje dobite v trgovini klavirjev iz K. K. Domžale. Ugodna ed. plačila. Istotam se sprejema v prevoženje, popravilo in ugaševanje. Izposojevanje. — Zahtevajte cenik. 43805-26

Zivali

Vaska beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din (27)

Nemškega bokserja

epoletnega, močnega, dreznega, čistokrvnega, rumenega, ostrega, popolno zadržanega, sicer pa pametnega in očiščene glave. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Savi«. 43782-27

Zlati, srebro, platin

kupuje po najvišjih dnevnih cenah Mariborska ulica št. 8. 43803-30

Zahvala

Nas priznana izvrstni in čisto domaci izdelek.

Motorgenerator

za Röntgen, pogon istosmerni tok 300 voltov 4 amp. daje 210 voltov, 600 vat. izmenični tok, 2000 obratov

napredaj poceni.

Ogleda se lahko vsak dan dopoldne, razen nedelj, pri električarju opere, Ljubljana. 12904

VSAK GOSTILNICA

IN RESTAVRATER postreže s pristnim

BERMET-VINOM

Dobi ga že v sodčkih od 50 l naprej pri MARINKOV, SREMSKI KARLOVCI Najizvrstnejše zdravilno vino z Fruške gore

Zahvala

Nas priznana izvrstni in čisto domaci izdelek.

Motorgenerator

za Röntgen, pogon istosmerni tok 300 voltov 4 amp. daje 210 voltov, 600 vat. izmenični tok, 2000 obratov

napredaj poceni.

Ogleda se lahko vsak dan dopoldne, razen nedelj, pri električarju opere, Ljubljana. 12904

VSAK GOSTILNICA

IN RESTAVRATER postreže s pristnim

BERMET-VINOM

Dobi ga že v sodčkih od 50 l naprej pri MARINKOV, SREMSKI KARLOVCI Najizvrstnejše zdravilno vino z Fruške gore

Zahvala

Nas priznana izvrstni in čisto domaci izdelek.

Motorgenerator

za Röntgen, pogon istosmerni tok 300 voltov 4 amp. daje 210 voltov, 600 vat. izmenični tok, 2000 obratov

napredaj poceni.

Ogleda se lahko vsak dan dopoldne, razen nedelj, pri električarju opere, Ljubljana. 12904

SLUŽBO HIŠNIKA

odda večje podjetje v Mariboru. Prednost imajo mlajši upokojevalci (orožniki, finančni stražniki). Prosto stanovanje, kurjava in razsvetljava ter primerna plača.

Ponudbe s sliko na oglašni oddelku »Jutra« v Ljubljani pod »Podjetje v Mariboru«.

PRODA SE

posestvo in dobro ideča gostilna s trgovino

v bližini Trebnjega. Poizve se pri Antonu Novak, Blato št. 9, pri Trebnjem. 12299

Zahvala

Nas priznana izvrstni in čisto domaci izdelek.

Motorgenerator

za Röntgen, pogon istosmerni tok 300 voltov 4 amp. daje 210 voltov, 600 vat. izmenični tok, 2000 obratov

napredaj poceni.

Ogleda se lahko vsak dan dopoldne, razen nedelj, pri električarju opere, Ljubljana. 12904

VSAK GOSTILNICA

IN RESTAVRATER postreže s pristnim

BERMET-VINOM

Dobi ga že v sodčkih od 50 l naprej pri MARINKOV, SREMSKI KARLOVCI Najizvrstnejše zdravilno vino z Fruške gore

Zahvala

Nas priznana izvrstni in čisto domaci izdelek.

Motorgenerator

za Röntgen, pogon istosmerni tok 300 voltov 4 amp. daje 210 voltov, 600 vat. izmenični tok, 2000 obratov

napredaj poceni.

Ogleda se lahko vsak dan dopoldne, razen nedelj, pri električarju opere, Ljubljana. 12904

VSAK GOSTILNICA

IN RESTAVRATER postreže s pristnim

BERMET-VINOM

Dobi ga že v sodčkih od 50 l naprej pri MARINKOV, SREMSKI KARLOVCI Najizvrstnejše zdravilno vino z Fruške gore

Zahvala

Nas priznana izvrstni in čisto domaci izdelek.

Motorgenerator

za Röntgen, pogon istosmerni tok 300 voltov 4 amp. daje 210 voltov, 600 vat. izmenični tok, 2000 obratov

napredaj poceni.

Ogleda se lahko vsak dan dopoldne, razen nedelj, pri električarju opere, Ljubljana. 12904

Pojniki

Kdor išče mesto po nika, plača za vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za štiro 3 Din. — Kdor sprejema pojtnike, plača besedo po 1 Din, za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din (5)

Sprejem agente

za Slovenijo, za povečanje šik. Pogoj zelo ugoden. Zagreb, Sr. Duh 3. 44791-5

Zastirnik

Kdor išče zastirnik, plača za vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za štiro 3 Din. — Kdor nudi zastirnik, plača besedo po 1 Din, za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din (3)

Inkasiranje

karkoli prevzamem, če vpejati izkužen in znan inkasant poleg svojega inkasa. Naslov pošljite oglaš. oddelku »Jutra« pod »Prosvrsten in zanesljiv«. 43565-3

Vajenca

sprejme večja trgovina meš. blaga. Prednost imajo sinovi telesničarjev. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Na detele«. 43780-44

Službo dobi

Vaska beseda 50 par, za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din (1)

Za mrzlo kuhinjo

specialista, četudi zadržan v postelji, večje podjetje v Zagrebu. Prednost imajo mlajši neporočeni. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Hladna kuhinja« — P. 3226. na Interkom Zagreb, Mesaryeva ulica 38. 43794-1

Frizerko

samoostojno, ki zna trajno vodno in beleno odulati, jo sprejme takoj Terzij, Čakovce. Prednost s strani manikiranja in beljenja. 43786-1

Postrežnico

za samostojno stanovanje takoj sprejme. Prednost imajo mlajši. »Kometičum« Mi. Krištofova cesta št. 16/II. 43590-1

G. Th. Rotman

43786-1

Za mrzlo kuhinjo

specialista, četudi zadržan v postelji, večje podjetje v Zagrebu. Prednost imajo mlajši neporočeni. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Hladna kuhinja« — P. 3226. na Interkom Zagreb, Mesaryeva ulica 38. 43794-1

Frizerko

samoostojno, ki zna trajno vodno in beleno odulati, jo sprejme takoj Terzij, Čakovce. Prednost s strani manikiranja in beljenja. 43786-1

Postrežnico

za samostojno stanovanje takoj sprejme. Prednost imajo mlajši. »Kometičum« Mi. Krištofova cesta št. 16/II. 43590-1

G. Th. Rotman

43786-1

Za mrzlo kuhinjo

specialista, četudi zadržan v postelji, večje podjetje v Zagrebu. Prednost imajo mlajši neporočeni. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Hladna kuhinja« — P. 3226. na Interkom Zagreb, Mesaryeva ulica 38. 43794-1

Frizerko

samoostojno, ki zna trajno vodno in beleno odulati, jo sprejme takoj Terzij, Čakovce. Prednost s strani manikiranja in beljenja. 43786-1

Postrežnico

za samostojno stanovanje takoj sprejme. Prednost imajo mlajši. »Kometičum« Mi. Krištofova cesta št. 16/II. 43590-1

G. Th. Rotman

P. H.

Življenje — film

Roman

Njena rdeča, hrepeneča dekliška usta se nasmehnejo:
»Marja Fedorovna ti ima tudi nekaj povdati. Rekla je, da bi jo lahko že vprašal, ali privoli, da me ji vzameš za zmerom.«
Tesno, tesno mu šepne to na uho, in vroča rdečica ji plane v obraz.
Milkovič se vzravna.
»Olga — zajecja kakor pijan, »ali je res? Ali ne sanjam?«
Njene ustnice se pritisnejo na njegova usta. Poljub, poln sladkosti in slovesnosti —
Ko se zunaj približa zdravnik na svojem vsakdanjem obhodu, ga pozdravi dr. Berger z zelo skrivnostnim nasmehom.
»Mislim, da boste morali nekoliko potrpeti, gospod doktor,« ga ogovori; »bolnik je namreč v zelo kritičnem stanju.«
»Kako? Kaj pravite?« se je ustrašil zdravnik. »Tega ne bi bil pričakoval. Snoči ni bilo še nobenih znamenj kakega poslabšanja.«
Bergerjev obraz se še bolj zresni.
»Da — časih že tako nanese.«
»Nikar ne zbijajte slabih šal —«
»Bog ne daj.«
»Tako, moram k niemu.«
»Prosim, ali si ne bi prej prižgali cigarete? To pomiri človeka.«

GRADSKO NAČELSTVO U SARAJEVU.

Eroj: 72273/33.

Sarajevo, 28. novembra 1933.

Raspis

Gradsko načelstvo u Sarajevu raspisalo je natječaj za izradu idejnih skica za uređenje Trga Kralja Petra Oslobođioca u Sarajevu.

Svi potrebni podatci mogu se dobiti počam od 15. decembra 1933. kod Gradskog načelstva u Sarajevu, prezidijalni ured uz pristojbu od 200 Din koju treba odmah položiti. Ova će se pristojba povratiti svakom onom natjecatelju, koji predloži radove a nakon završenog rada ocjenjivačkog suda.

Članovi ocjenjivačkog suda jesu:

1. G. Mutevelić Asimbeg, gradski načelnik.
2. G. Grdić Šćepan ispred odbora za podizanje spomenika.
3. G. Andrijašević Niko, advokat, ispred odbora za podizanje spomenika.
4. G. ing. Božić Gjorgje, šef gradskog građevinskog odeljenja.
5. G. ing. Grof Oskar, direktor srednje tehničke škole.
6. G. ing. Martinis Marcel, prof. srednje tehničke škole.
7. G. ing. Sokolović Ismet, grad. inž. Banske Uprave.

Zamjenici članova:

- G. dr. Pavičić Ivan, gradski podnačelnik.
G. dr. Kajon Jakob, advokat, ispred odbora za podizanje spomenika.
G. ing. Skakić Miloš.
G. ing. Muftić Sejfudin.
G. Miladinović Miloš, graditelj.

Nagrada imade tri i to:

1. Din 20.000.—
2. „ 10.000.—
3. „ 5.000.—

Osim toga predviđa se svota od Din 5.000.— za dva otkupa. Rok predaje radova je 15. februar 1934. god.

GRADSKO NAČELSTVO

12885

44

Položaja, kakršen je tu notri, tako in tako ne morete izpremeniti.

Ta je akuten in neozdravljiv.»

»Kaj pomeni vse to? Mislim, da ste njegov prijatelj —«

»Prav zato, gospod doktor.«

In s prisrčnim muzanjem mu šepne na uho:

»Zeno verjetno se mi namreč zdi, da se je v sobi pravkar po vseh pravih izvršila zaroka. Priznali boste, da take operacije niti zdravnik ne sme motiti.«

Zda se tudi doktor tiho zasmeje.

»Lepo ste me prestrašili! Mar bi mi bili takoj povedali, kako je. Po tem takem seveda lahko odložim svoj obisk do večera. Mislim, da bo imelo zdravlilo, ki ga bolnik zdaj jemlje, več moči od vseh, kar bi jih mogel jaz zapisati. Zaročni poljubi delajo časih čudeže.«

Z veselim stiskom roke se poslovili od Bergerja in odide, nehoti stopaje po prstih. —

★

Cez štiri tedne se vrši poroka v stari stolnici St. Reparate, ki že delj ko štiri sto let izteza svoje debele zidove in mogočne stolpe v topli sredozemski zrak. Romantika velike preteklosti jo zavija v svoje skrivnostne koprene.

Skozi visoka, pisana okna sije solnce v čarobnih svetlobnih snopih, ko stojita Olga Nikolajevna in Peter Milkovič pred oltarjem. Svetloba se lovi v njenih laseh in ji preliva beli nevestni venec v zlat diadem.

S slovesno, umevajočo dobroto gleda duhovnik, ki je nekda podelil Olgi Nikolajevni prvo obhajilo, na dojico. Stari mož pozna življenjsko pot mlade knežnje, in ve, koliko je pretrpela že v najnežnejših letih svojega romanja po zemlji. In tiha, hvaležna radost

ga navdaja, ko misli na to, da je zdaj vendar že našla srečo.

Svoj odgovor je zasnoval na najlepših besedah svetega pisma: »In če bi imel vso moč tega sveta, tako da bi mogel predstavljati gore, lužbezi pa ne bi imel, bi bil samo zvonec bron —«

Tiho, tiho je v širnem, visokem božjem hramu. Mogočno, goreče se razlega duhovnikov glas. Nato slavnostno zabučijo orgle, otroški glasovi zapojejo na koru. Svetlo in vriskajoče se glasi njihova pesem.

Duhovnik blagoslovil je iztegne roke nad dvojico.

Dva zlata prstana se zaleskečeta v solnčni svetlobi.

Dva človeka gledata globoko in jasno drug drugemu v oči.

Duhovnik jima natakne prstana.

In v tem, ko ju blagoslovi in se spustijo vsi navzočni na kolena, zabučijo glas orgel mogočnejše po lađi, krepko in verno kakor pesem zaupanja v bodočnost. Svatbena koračnica se razlega, nesmrtna ljubzenska pesem visoke umetniške duše.

Slovesno dejanje je končano.

Počasi kreneta poročenca proti izhodu. Vrata se na stežaj odpro. Val svetle, tople solnčne luči plane s ceste v stolnico. Val letnega zraka!

Zunaj se gneto radovedneži. Poroka mlade, bogate knežnje z mladim jugoslovanskim odvetnikom — vsi dnevniki so danes objavili njuni sliki — je vsekako velik dogodek.

Tik za mlado dojico stopata Maria Fedorovna in general Vasilij Konstantinovič Kurmonskij.

»Človek se čuti sam spet pomlajenega, kadar vidi dva tako srečna mlada človeka kakor ta dva,« šepne stari general Marji Fedorovni. »In kar mika ga, da bi storil po njunem zgledu.«

Marja Fedorovna se poredno nasmehne.

„Ljubim Vas“ je šepetal

Vsak moški se divi ženski beli in sveži polti — baš takšni kakršno ima dandanas lahko vsaka žena. Poskusite kremo Tokalon bele barve (ki ni mastna), ta krema vsebuje snovi, ki blaži in osvežujejo kožo, kombinirana pa je s preparirano svežo smetano in olivnim oljem. Krema Tokalon neprestano prodira v kožo, miri razdražene kožne žleze, zožuje razširjene znojnice ter odstranjuje zajedalce. V 3 dneh bi postala Vaša koža krasna in sveža, kakršne ne bi mogli doseči na noben drug način. Uporabljajte kremo Tokalon, bele barve, vsako jutro in čakajte na učinke.

TRGOVCI SO NAM VZGLED

Kako se da brez škode za napredek štediti. Reklama na stenskih in drugih tiskovinah izginja, ker nima stika z občinstvom. »Jutrovi« oglasi pa so od čitateljev naročeni in kupljeni in so zato stalna in najboljša vez med trgovcem in odjemalcem.

2 trgovski hiši v Ljubljani

1. s staro, dobro vpeljano gostilno, lepimi poslovnimi prostori, prikladnimi za špecerijsko trgovino ali mesarijo;

2. z lepimi skladišči in pisarniškimi prostori, primerna za kolonijalno veletrgovino ali manjšo industrijo, z dvoriščem, in stavbišče ca. 700 m² ugodno napravljen (delno plačilo tudi z dobrimi hranilnimi knjižicami). Obe hiši sta opremljeni s plinom, elektriko, telefonom in ležita na izvrstni točki.

Ponudbe pod »Donosno 45« na ogl. odd. »Jutra«.

12355

Brez posebnega obvešila

Mestni pogrebni zavod Maribor

Potrli neizmerno žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš iskreno ljubljani, nepozabni soprog, oče, sin, brat, stric in svak, gospod

inž. ČERNE ALBIN

mestni gradbeni nadsvetnik

v torek dne 5. decembra 1933 ob 18.40 uri po kratki in mučni bolezni in previden s tolažili sv. vere, v 43. letu svoje dobe, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb blagopokojnika se bo vršil v petek dne 8. decembra 1933 ob 15. uri iz mrtvašnice na mestno pokopališče v Pobrežju.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v soboto dne 9. decembra 1933 ob 7. uri v magdalenski župni cerkvi.

Maribor-Ljubljana-Marenberg-Wien, 6. XII. 1933.

Žalujoči ostali.

Potrli neizmerno žalosti naznanjamo pretužno vest, da je naša nad vse ljubljena, skrbna soproga, mamica, stara mamica, sestra, teta in svakinja, gospa

Helena Mulej

rojena ŠUŠTERŠIČ

soproga lesnega industrijalca na Bledu 2

danes ob 3. uri zjutraj, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 55. letu starosti, mirno v Gospodu zaspala.

Blagopokojnico prepeljemo v Lancovo pri Radovljici, kjer se bo vršil pogreb v petek, dne 8. decembra 1933 ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti na domače farno pokopališče.

Lancovo, Radovljica, dne 6. decembra 1933.

Pepca, por. dr. Slivnik
hči

Rudolf, Filip,
Leopold, Valentin
sinovi

Marija, por. Ferjan,
Jožefa, por. Žumer,
s. Metodija
ravnateljica meščanske šole
sestre

Valentin Mulej
soprog

Dr. Anton Slivnik
sreski sanitetni referent
zet

Roža, roj. Razinger
sinova

Anton, Joško, Dušan
vnuki

in ostalo sorodstvo

12888

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskreno ljubljani soprog, oče, stari oče, tast, stric, svak, gospod

Anton Vovk

trgovec, gostilničar in posestnik Mlino-Bled

dne 5. t. m. ob ½5. uri popoldne, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika bo v petek dne 8. decembra ob ½2. uri popoldne iz hiše žalosti na farno pokopališče Bled.

BLED, dne 5. decembra 1933.

globoko žalujoča

Marija Vovk,
soproga

Minca,
hči

Francka, Francel, Tončka, Jerca,
vnuki

Fran Ambrožič,
mesar, zet

ter vse ostalo sorodstvo

12889